

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 8.50
za en mesec 2.20
za neodložno celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravištvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrtica
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 182.

Današnja številka obsega 6 strani.

Tovarišem abiturientom!

Na razpotju ste!

V prvem hipu prevladuje sedaj v Vas veselje, ker ste srečno dosegli to, za kar ste se morali boriti osem dolgih, najlepših let: maturo, prostost. Toda to veselje se bo le prekmalu poizgubilo v skrbih in presenečenjih. Kajti prostost je sicer lepa, toda polna težke odgovornosti. Kaj, kam, kako? To so vprašanja, ki Vam bodo pač polnila glavo in srce, ko bo minulo prvo veselje. Težka izbira, težka odločitev, posebno še, ker odločate morda prvič sami zase in to v tako važni zadevi življenja. Ali ne stavi to usoda prevelikih vprašanj mladencu, ki je bil dosedaj vajen hoditi le po začrtani poti? — Posvetujte se tedaj z dobrimi prijatelji, preudarite natančno svoje notranje in zunanje razmere, potem se pa krepko odločite! Eno pa imejte vedno predvsem pred očmi: sinovi ste verne slovenske matere in dobro boste volili.

Kakor vsako leto, Vas bo prišlo tudi letos veliko na visoke šole. In zopet boste na razpotju! Tuje, nepoznano veliko mesto Vas bo prisililo, da se boste morali ozreti po pravih prijateljih. In teh boste dobili najsigurneje v naših akademskih društvih, v kateri Vas vabimo, v »Danici« na Dunaju, v »Zarji« v Gradcu, v »Dnevu« v Pragi!

Potreba in pomen akademskih društev sta splošno znana in priznana. Zgolj v našem stanovskem interesu je, da se zbiramo v društvih. Kdor tega ne uvidi, ne razume našega časa, ta nima nobenega zmisla za skupnost. V tujini se nas upošteva le v toliko, v kolikor smo organizirani, posamezniki ne pomenijo nič.

Vabimo Vas tedaj v katoliška akademična društva. Tovariši! Akademična leta so polna izkušnjav in bojev za ideale. Kdo bi ne verjel? Velika mesta s svojim svobodomiselnim ozračjem, pogubni zgledi in zapeljivi tovariši, vladajoči duh časa, mladost in popolna prostost, ki kriči po uživanju, to, prijatelji, so reči, katerim je treba postaviti nasproti neupogljiv, jeklen značaj, če nečete trpeti škode. Žal, da takrat človek večji del še nima utrjenega značaja, da bi se lahko ustavljal, ampak si ga mora pravzaprav šele v tem boju izklesati. Kako potrebuje tu akademik prijateljske vezi, močne zaslombe in moralne opore, če noče, da pade. Zgledi, ki se jih žalibog ne manjka, govorijo dovolj jasno.

Tovariši, mi se držimo tozadevno v globokem prepričanju, da tako najbolje izpolnjujemo svojo dolžnost kot posamezniki, kot sinovi zdravega, vernega slovenskega naroda in kot zastopniki človeške kulture, principov, ki jih vsebuje katoliški svetovni nazor. Držimo se jih neomajno, javno in privatno, držimo se jih s ponosom in zavestjo, da so ti ideali edino pravi, edino vredni, da jim posvetimo svoje življenje, svoje sile in moči. Priznamo, to ni lahko, ampak zahteva težkega premagovanja, nebroj žrtev, mnogo trpljenja. Toda zato je toliko zaslužnejše. In krepimo zavest, da je tako življenje končno najsrečnejše in najidealnejše. — Pridite tedaj k nam, stopite v naš krog, saj veste, da Vas kličejo v svoje vrste iz skrbi za Vas, iz ljubezni do Vas!

Kakor drže naša društva pokonci prapor katoliški, tako tudi prapor slovenski in slovanski ploh. Kot sinovi slovenskega naroda nastopamo za njegove pravice povsod v tujini in v domovini. Praktično zastopamo v vseučiliških mestih dosledno slovensko stališče, ravnotako doma, n. pr. z delom v obmejnih krajih. Pri tem pa nismo separatisti, ampak iščemo stika z drugimi Slovani za skupno delo na skupni podlagi. Posebno odkar deluje »Slovenska Liga katoliških aka-

demikov«, kateri pripadajo naša akademična društva obenem s katoliškimi hrvatskimi češkimi in poljskimi društvi, napreduje in raste medsebojno spoznanje in organiziranje očitno. V vsakem našem društvu imate tako najlepšo priliko, seznaniti se z za nas važnejšimi slovanskimi jeziki in njihovimi razmerami. To je tisti široki temelj realne praktične vzajemnosti slovanske, v katerem je edino naša rešitev.

Ideje demokratičnosti, ki jo poudarjamo kot tretjo v svojem programu, umevamo tako, da je treba ljudstvu pripomoči v vsakem oziru do njegovih pravic, do enakopravnosti. Načelo krščanske pravičnosti zastopamo, ne pa denarnega ali drugega suženstva. Mi se ne čutimo vzvišene nad svojim ljudstvom, iz katerega smo izšli kot nekaka izolirana, naduta, stanovsko-inteligenčna kasta, ampak v delu med ljudstvom mu izkušamo pomagati do vedno višje izobrazbe in enakopravnosti. V tem zmislu izobražujemo v naših društvih tudi sebe, strokovno in društveno, da bomo enkrat lahko tem uspešneje delali praktično za svoje ljudstvo.

In glejte, te točke našega programa tvorijo tako lepo harmonično celoto, da si ne morete misliti lepše. Vse izvirajo iz temeljne resnice krščanstva in se stekajo zopet vanjo: ljubezen, ljubezen do svojega Boga, do svojega naroda in do zatiranega ljudstva. Te ideje nam niso fraze, ampak udeležujemo jih v naših društvih dan na dan. In pod edino primerno okrilje teh idej vabimo tudi Vas, tovariši, kot vnete in čile so delavce.

Na razpotju ste!

Zakaj vabili Vas bodo tudi nasprotniki z vsemi mogočimi medenimi frazami; na nas pa bodo kazali kakor na gobavce, ki se jih je treba izogibati. Toda Vi se ne dajte zapeljati od praznih besed, obljub, ki vlečejo in prijaajo mladim srcem, ki pa nimajo pravega jedra. Poglejte sedaj stvari do dna, ko je čas zato, pogledajte in sodite po delih!

Dà, pri nas je življenje, so sile, je delo! V naših vrstah narašča agilnost od dne do dne, naše ideje zmagačujejo na celi črti. In kdor sodi po tem delu notranjo moč naših idej, ne bo dvomil niti za hip, kam iti. — Kje so tisti časi, ko niso imeli nasprotniki za nas drugega kot preziranje! Danes gledajo z občudovanjem in bojaznijo na uspehe našega dela.

To se je pokazalo prav pred kratkim tudi v zadnjem kraju, kjer so dosedaj nemoteno kraljevali, kjer so se čutili najbolj varne, da naravnost vzvišene nad tako bohotno idejo, kakor je po njihovem bila: ustanoviti slovensko katoliško akademično društvo v — Pragi. Toda »Dan« je kljub temu zasvetil v Pragi, njim v jezo in sramoto. Tako smo Vam poskrbeli, tovariši, tudi tu lastno ognjišče, da ne boste prisiljeni vstopati v svobodomiselna društva. Vedeli smo, da potrebuje dijak začetnik v tujem mestu domače družbe bolj kot vsega drugega. Kogar tedaj mika v Prago, bo lahko dobil v »Dnevu« i svetov i pomoči i pravih prijateljev.

Priznali nam boste pač po vsem tem, da Vas ne vabimo v svojo sredo iz egoizma. Ne, naše število je že tolikšno, da nam ni treba delati nobene reklame; kajti kdor ima oči, ta vidi, in kdor ima razum, ta spozna! — Nasprotno, celo opozoriti moramo, da ni in ne bo vsakdo za nas. Naša društva zahtevajo veliko žrtev, odločnosti, mnogo zavednega dela in idealizma. In kdor ne bo čutil globoko v srcu tega kot mi, bo pač spoznal prej ali slej, rad ali nerad, da pri nas ni mesta zanj. Odkriti prijatelji pa nam bodo iskreno pozdravljeni.

Na veselo svidenje jeseni v »Danici«, v »Zarji«, v »Dnevu«!

Za slov. kat. akad. društvo
»Danica«:

phil. Lovre Sušnik,
t. č. predsednik.

phil. Ivan Gruden,
t. č. tajnik.

Za slov. kat. akad. društvo
»Zarja«:

tehn. Fran Rueh,
t. č. predsednik.

tehn. Fran Verce,
t. č. tajnik.

Za slov. kat. akad. društvo
»Dan«:

pravnik Josip Dular,
t. č. predsednik.

pravnik Anton Leskovec,
t. č. tajnik.

Zborovanje kranjskih obrtnikov.

(Konec.)

Obrtni kredit.

Poslanec dr. Žitnik je poročal o obrtnem kreditu ter izvajal: Vedno čujemo opravičene pritožbe, da obrtni stan propada. Vzroki so: Nezadostna, pomanjkljiva organizacija obrtnikov, pomanjkanje trgovskega znanja, razvoj tehnike, veleindustrija s stroji in velika trgovina s pomočjo kapitala in posledica pomanjkanje kapitala, oziroma potrebnega kredita za obrtnike. Denar je sveta vladar. Obrtniku ne pomagajo strokovna izobrazba, poštenost in delavnost, ako nima denarnih sredstev, ki mu omogočijo konkurenco.

Obrtniki potrebujejo dvojni kredit, investicijski in prometni ali obrtni. Investicijski kredit porabi obrtnik, da si potrebno uredi svojo delavnico z raznim orodjem in stroji in tako omogoči uspešen obrat. Ta kredit, oziroma naloženi kapital mu mora več donášati nego le obresti, sicer je obrtnik pasiven. Naravno je, da mora investicijski kredit biti obrtniku na razpolago na daljše obroke, dve, tri, tudi več let.

Obrtni kredit pa potrebuje obrtnik, da si nabavi surovine, da plačuje delavce in druge vsakdanje potrebščine. Obrtnik navadno od naročnikov ne dobi takoj plačanih svojih izdelkov. Nekaj dobi na račun, ostala terjatev se mu odplačuje na mesec, ali še v daljših obrokih, ob koncu leta itd. Obrtnik pa potrebuje blago za svoje izdelke, redno mora plačevati svoje delavce itd. Ako nima denarja, mora vzeti od trgovca na upanje, kar mu podraži blago in izdelke. Tako je obrtnik brez kredita odvisen od svojega trgovca-upnika in od naročnika-dolžnika. In prav umazana je razvada, da mnogi odjemalci ostajajo obrtnikom dolžni ne le mesece, ampak tudi leta. Splošna konkurenca pa obrtnika večkrat prisili, da daje svoje izdelke slabim plačnikom.

Obrtnik torej nujno potrebuje obrtni kredit za čas, ko kupi surovine od trgovcev in dobi plačilo od odjemalcev. Ta kredit sme biti le na kratke obroke. Dobiti ga more večinoma le na osebni kredit, proti poroštvu, proti eskomptu menic in zadolžnic svojih naročnikov, kot predujem na svoje izdelke in javna naročila ter terjatve v svojih knjigah. V navadi je osebni kredit in proti poroštvu. Ta kredit pa je za malega obrtnika zelo omejen in združen z različnimi sitnostmi. Za kredit na menice, zadolžnice, knjižne terjatve pa je treba naše obrtnike in tudi odjemalce vzgojiti. Mnogo obrtnikov je vsaj po deželi, ki niti ne poznajo menic ali pravih obrtnega knjigovodstva. Torej tudi nimajo obratnega kredita.

Kje pa naj dobe ta kredit? Večje banke in hranilnice imajo na tisoče

milijonov kapitala na razpolago, toda skoraj izključno le za industrijo in večjo trgovino ali na hipoteke; z osebnim kreditom za male obrtnike se ne pečajo. Leta 1905 je bilo v naši državi 620 večjih posojilnic s kapitalom 5223 milijonov kron. Pa le 124 teh hranilnic je na osebni kredit razposodilo poltretji milijon kron.

Obrtniki se morajo torej postaviti na svoje noge, snovati morajo obrtne kreditne zadruge, katerim morejo dati denarni zavodi dajati potreben kredit. To velja osobito za mesta, ker na deželi imajo mali obrtniki potreben osebni kredit pri Raiffeisnovih posojilnicah. Da pa kreditna zadruga dobi potreben kredit za svoje člane, mora si sama ustvariti podlago z deleži svojih članov. Ministrstvo za javna dela je izdelalo pravila za kreditne zadruge. Deleži naj bi znašali po 300 do 400 K, katere bi člani mogli vplačevati v tedenskih prispevkih po 1 ali 2 kroni. Vsak član naj bi prevzel poroštvo z omejeno zavezo v dvakratnem ali trikratnem znesku svojega deleža, torej za 600 do 1200 kron. Vplačani deleži in pa hranilne vloge bi bile podlaga ali poroštvo za kredit. V Ljubljani že posluje taka kreditna zadruga. Začetkom seveda morata načelstvo in nadzorništvo brezplačno posloovati. Odborniška so le častna in zaupna mesta. Ta kreditna zadruga ima sedaj, ko je še bolj v povojih pri »Zadružni Zvezi« kredita do 80.000 K. Ta kredit pa že sedaj ne zadošča za člane. Čim večje je število solidnih zadružnikov, tem večji je njihov kredit pri denarnih zavodih.

Vlada je že pred leti nameravala osnovati osrednjo zadružno blagajno s kapitalom 6 milijonov kron. Žal, da vsled raznih pomislekov proti državni centralizmu ta sama na sebi srečna misel ni še izvršena. Tudi posamezne dežele so doslej razmerno malo storile za obrtni kredit. Na Dunaju dobivajo zadruge posojila po 3 odstotke pri cesarja Franca Jožefa ustanovi. Enaki ustanovi sta v Pragi in v Galiciji. V Gradcu ima zveza obrtnih zadrug kredit na razpolago po 5 odstotkov. Vlada daje v izjemnih slučajih državne podpore za ustanovitev kreditnih zadrug, posojil pa ne.

Edino Gorenja Avstrija je letos v tem oziru storila nov korak. Tamošnja »Zadružna zveza« je nasvetovala deželnemu odboru, naj se po deželi ustanovi 5 do 10 kreditnih zadrug, koder obrtniki pri raznih zavodih nimajo dovolj kredita. Tem kreditnim zavodom bi »Zadružna zveza« določila kredita do 1 milijon kron, ako tudi dežela prevzame poroštvo. Gornji avstrijski deželni zbor je sklenil 18. svečana, da dežela prevzame za kreditne zadruge pri »Zadružni zvezi« poroštvo do 500.000 K. Deželnemu odboru pa se je naročilo, da sme za posamezne obrtne kreditne zadruge le tedaj zagotoviti primerno poroštvo, ako je potreba kreditne zadruge dokazana in ako člani kreditnih zadrug vplačajo deleže po 300 kron in se zavežejo za poroštvo po 600 kron, to je, za dvakratni delež.

Morda bi se moglo na Kranjskem nekaj podobnega storiti, recimo, eno obrtno kreditno zadruge za Ljubljano in okolico, drugo za Gorenjsko, tretjo za Notranjsko in četrto za Dolenjsko. V Ljubljani že posluje taka obrtna kreditna zadruga. Deželni odbor bi se moral dobro poučiti o solidnosti in kreditni vrednosti vsake kreditne zadruge in bi mogel deželnemu zboru nasvetovati, koliko porošstva bi mogla dežela prevzeti. Sprožil sem to misel, da se o njej razmišlja in razgovarja. Na vsak način pa je nujno potrebno, da poklicani faktorji nekaj ukrepejo za potrebi kredit poštenim in marljivim malim obrtnikom. (Zivahno odobravanje in pritrjevanje.)

Predsednik trgovske in obrtniške zbornice, Lenarčič, omenja, da je na Kranjskem mnogo kreditnih zavodov.

pri katerih dobi dober obrtnik kredit tudi na svoje ime. Slab obrtnik pa ne bo dobil ne tu, ne tam kredita. Velike važnosti pa je za obrtnika, ako se njegove tirjatve eskomptirajo. Nato bi se moralo seveda navaditi občinstvo, da bi uvideli v tem popolno naravno potrebo obrtnika, ako predloži svojo tirjatev kakemu denarnemu zavodu in si jo pusti izplačati.

Občinski svetnik Franchetti izvaja, da trgovci zaračunajo navadno za blago, plačljivo v treh mesecih, 5 odstotkov dražje. Dobro bi bilo, ako bi tudi obrtniki uvedli ta način poslovanja, ker trpi obrtnik škodo na obrestih, ako ima blago zunaj. (Klic: Saj frizerji ne dajejo ničesar na puf!).

Cimburk, knjigovez v Idriji, ugovarja Lenarčiču, češ, da ni res, da dobi obrtnik dandanes povsod kredit. Kdor nima hiše, ali ne pokaže hranilničnih knjižic, ta ne dobi niti 20 K. Treba pa je izreči zahvalo deželnemu odboru, kakor poslancu dr. Žitniku, ki je že mnogokrat posredoval za obrtni stan. Vlada je zelo milostljiva, dovoli vse, a ostalo si mora človek oskrbeti sam. Zato je treba močne organizacije.

Dr. Žitnik omenja, da se gre samo za to, kje se kredit dobi, ne kako se kapital investira itd. Treba je poročila za obrtni kredit, in tega naj bi nudila dežela obrtnim kreditnim zadrugam.

Stavbenik Ogrin, kot načelnik ljubljanske obrtno kreditne zadruge, priporoča ta zavod, ki je imel lansko leto pol milijona prometa in nobene zgube. Priporoča pa, da se osnujejo v vsakem večjem kraju obrtno-kreditne zadruge, ker mora vsako vodstvo poznati, kateremu se n. pr. posodi. To pa ne bi bilo mogoče ljubljanski, ako bi bila namenjena tudi deželi. Pozivlja pa ljubljanske obrtnike, naj pristopijo k zadrugi, ki je pokazala kljub kratkemu obstoju precej uspešen razvoj.

Organizacija obrtnega stanu.

O tej točki je govoril podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, Ivan Kregar, ki povdarja, kako napreduje industrija, ker organizacija njegova dela in kapitala omogočuje, da dela hitrejša in cenejša. Pri nas je še mnogo obrtnikov, ki o strojih nočejo slišati ali pa nimajo potrebnega kapitala, da bi si jih nabavili. Veliko se povdarja, kako so vsi stanovi organizirani, le obrtniki ne. Obrtniki zavzemajo tozadevno nekako izredno stališče, bodisi vsled političnih razmer, bodisi vsled tega, ker se dostikrat sami med seboj prepirajo osebno. Večkrat se zboruje, kadar pa se pride do kake pozitivne stvari, do pozitivnega dela, tedaj sili vsak na svoj konec. To se opazja zlasti pri oferiranju. Na ta način potem mnogi tavajo okoli, a o organizaciji nočejo slišati ničesar. V boju za obstanek je z veseljem pozdravljati obrtno pospeševalni urad. Zeleti pa je med obrtniki več kolegijalnosti. Ko je nek zadrugi načelnik sklical sestanek, kjer so sklenili nekateri obrtniki, da vložijo za razpisano delo skupni ofert, je par drugih šlo in vložilo na svojo roko nižji ofert kot dogovorjeno. (Klici: Umazanost!) Da obrtne zadruge ne napredujejo, so krive temu tudi obrtne oblasti, ki presojaajo obrtne želje s preveč birokratičnega stališča. Kakor so potrebne stanovske, tako so tudi potrebne produktivne zadruge. Že leta 1892 se je govorilo o skladišču in surovinskih zdrugetah. Danes jih imajo samo čevljarji, mizarji v St. Vidu in žeb-ljarji v Kropi. To je sad 20letnega navduševanja! Stanovskih zdruget je tudi mnogo po deželi. Skoro v vsaki se je kazalo v začetku precej življenja, pozneje po par letih pa so postale vse ne-koliko prezaspale. Kakšne so sedaj zadruge? Vprašajte načelnike. Niti odborove seje niso nikdar sklepčne, kaj pa šele občni zbori. Stanovske zadruge se združujejo v deželni zvezah. Imamo »Zvezo obrtnih zdruget«. Ne bom odredkal dobrega namena njenemu načelniku g. Franchettiju, toda zadnja tri leta ni ta zveza poslovala. Takrat, ko se je osnoval obrtni svet na Dunaju, se je nekoliko prebudila, a sedaj je zopet vse mirno. Odbor ni v svojih sejah nikdar sklepčen. Ta zveza združuje 7 zadrug in niti te niso stalne. Kot načelnik kovinske zadruge komaj še zadržujem, da ostane ta zadruga pri zvezi. Samo ljubezen do stvari me nagiba k temu. Krepko podlago je sedaj ustvaril deželni odbor in upati je, da se dvigne obrtna organizacija. Želim, da se deluje na tej podlagi dalje, gospodje pa, ki so bili izvoljeni v kuratorij, naj delujejo uspešno. Imenovan sem bil tudi sam od trgovske in obrtne zbornice v ta kuratorij. Stori bom, kar bo mogoče, kakor sem doslej. (Odobranje in ploskanje.)

Po Kregarjevem poročilu se vna-me živahna razprava. Franchetti pri-poroča okrajne zveze in okrajne obrtne svete. Toži, ker ima Zveza le sedem za-drug. — Glogovšek iz Krškega želi

obrotni list.

Dragotin Repč priporoča za začetek kolektivne zadruge, iz katerih se raz-vijejo stanovske obrtne zadruge, kar kaže blejski zgled. Zadruga brez taj-nika ne more shajati. Lastna dobro urejena pisarna spravi zadrugo v pra-vi tir.

Cimburk iz Idrije priporoča orga-nizacijo obrtnikov v smislu društvene postave.

Deželni odbornik Jarc: Ideja o li-stu mi dopade. Tak list naj bi izdajal obrtni pospeševalni zavod. Izključeno je, da bi bil po zavodu izdajen list strankarsk. Predlaga, naj shod to skle-ne. (Obvelja soglasno.) Medklici: »Obrtnik« naj se imenuje, ne »Slovenski Obrtnik«. Tednik naj bo!

Rebek iz Celja želi, naj bi se delo-krog novega zavoda razširil tudi na slovensko štajersko, ker se vlada prav nič ne ozira na pol milijona štajerskih Slovencev.

Deželni odbornik Jarc pojasni, da se nastavi obrtni pospeševalni učitelj ne samo za Kranjsko, marveč tudi za Goriško in štajersko. (Pritrjevanje.)

Obrtno ministrstvo.

Predsednik g. Pust govori pri slu-čajnostih o potrebi obrtnega ministr-stva ter o popolni upravičenosti, da se ustanovi.

V državnem zboru lanskega leta je stavil predlog dr. pl. Mühlwert, naj se ustanovi ministrstvo obrtnih zadev. Ta predlog dokazuje čisto odkrito potrebo ustanovitve obrtnega ministrstva. Na vsakem obrtnem shodu, v zadrugah in pri vsaki prireditvi se govori o obrtnih nedostatkih in to radi tega, ker nima obrtnik nikakega zavetja. Dokazati potrebe tega ministrstva ni težko. Vla-da sama bi morala ta faktor že davno poklicati v življenje, ako bi bila v go-spodarskih rečeh pravična. Sili pa k temu tudi moderni gospodarski raz-voj in socialna politika nezastopanih manjšin. Ako se ozremo na splošno so-cialno politiko, opazimo, da je delav-stvo doseglo svoje zastopstvo, razne in-spektorate itd. Pa tudi poljedelstvo ima že davno svoje zavetje v poljedel-skem ministrstvu in v drugih institu-cijah. Obrt in trgovina sta pač toliko vredna, kakor omenjena dva faktorja v gospodarskem razvoju. Vlada bi ne smela odlašati z načrtom za ustanovi-tev ministrstva avstrijskega obrtnega stanu, kateremu mora dati isto, kar mu po vsaki pravici gre. Dr. Heiling-er je že na zahtevo obrtnega odseka se-stavil referat, ki bi odgovarjal načrtu tega zakona. Največji dokaz o potrebi obrtnega ministrstva pa dokazujejo davki, katere mora plačevati obrtnik. lačaj, plačaj in še plačaj! In če pla-čamo, hočemo tudi kaj imeti. Statistika nam kaže: Brez domačih, ki delajo do-ma, je bilo leta 1902 1.052.000 obrtnih obratovališč, od teh je 25.000 industrij-skih tovarn. Nasprotno pa je kmetij v Avstriji 2.857.000. Vsega osebnega dav-ka se plača 65 milijonov, in sicer kme-tijstvo 65 milijonov, obrtniki 22 mili-jonov, industrija 93 milijonov, mala industrija in obrt 127 milijonov. Sploš-ne pridobnine je od podjetij 60 milijo-nov. Na kmetije je tega davka le 56 mi-lijonov. Davek na poslopja kmetij zna-ša zopet samo 10 milijonov. Obrtni da-vek omenjene kategorije pa znaša ve-liko preveč, celih 50 milijonov. Kmetij je štirikrat več, a obrtnik plačuje celih 175 milijonov več davka pri splošni pridobnini. Enega kmeta pride to-rej samo 19 K, na vsakega obrtnika in industrija pa 52 K. Samo pri teh dveh davkih plača obrtnik 28-9 milijonov več davka. Pri osebnem, splošnem in hiš-nem davku pride na obrtnika 67 K, na kmeta pa 21 K istih davkov. Po številu pride torej na malega obrtnika skoraj 40-3 milijonov več nego od kmetij. — Skrbna vlada pa da kmetijstvu rednih podpor 32 milijonov na leto, brez malih živinorejskih in nezgodnih. Iz podpor države za leto 1910 se razvidi, da je bilo dovoljenih za industrijo 600.000, za malo obrt, kakor n. pr. posojila, sub-vencije, avtonomni obrtni instituci-jam, razne vajenske dome itd., torej zneske, ki se morajo plačevati še nazaj z obrestmi, pa 1.100.000 K. Razvidi se, da je v vsakem oziru živa potreba po obrt-nem ministrstvu. Vsakemu se naj da pravica, ki mu gre. Zastopnike v zbor-nici avstrijskega parlamenta pa poziv-amo, naj ukrenejo tozadevno vse po-trebno. V nadi, da bodo naši državni poslanci prvi, ki bodo posegli v to zade-vo ter pripomogli k uresničenju tega ministrstva, predlagam resolucijo, v kateri se pozivlja vlada ter naši poslan-ci, naj pospešijo tozadevne korake; ob-

enem pa naj se pooblasti društvo roko-delskih mojstrov, naj izdela tozadevno posebno resolucijo ter jo izroči našim poslancem. (Se sprejme. — Odobrava-nje.)

Nato se je zaključilo zborovanje.

V boju za pravice Jugo-slovanov.

Ljubljana, 1. julija 1910.

Jugoslovanska obstrukcija je v polnem tiru. Bitka huda. Ampak nika-kor ne brezupna. Danes smo že v juli-ju. Šole se zaključujejo. Učenci z učitelji nastopijo kmalu počitnice. Sloven-ska obstrukcija, uprizorjena za sloven-ske pravice, za pravice Jugoslovanov, ti pa sili uboge (?) poslance tiste bera-ško pičle vladne večine, da gospoda ne more zapustiti zdaj v poletnem času dolgočasnega Dunaja in pohiteti v leto-višča, toplice in gore. Zdaj morajo ostati na Dunaju. Bienenrth in pa Bilin-ski jih zmerjata, prvi po »Prešiču, drugi po »Zeit«, da morajo streti glas Jugo-slovanov, ki noče nič drugega, kakor da dobi to, kar mu gre, da dobi plačo za to, ker je ostal vedno Avstriji zvest in dozdaj še ni nikdar škilil črez mejo, kakor delajo tisti, ki jim zdaj daje vla-da vseučilišče, medtem ko tista nagra-jena laška irredenta Slovincem ne pri-vošči niti ljudskih šol tam, kjer ima moč in oblast. Po Gostinčarju pričeta bitka za naše pravice se je včeraj v pro-računskem odseku nadaljevala. Bitka se je bila na celi črti. Na pomoč so ne-hote priskočili Slovincem tudi vladni-ovci. Že včeraj smo poročali, kako burno se je pričela včerajšnja seja pro-računskega odseka. Stvar se je tako-le vršila: Dr. Korošec in Gostinčar sta uvedla začetkom seje razpravo z ozirom na poslovnik. Ker je Horskij odstopil kot poročevalec o italijanski fakulteti, je predlagal dr. Korošec, naj se določi zopet poročevalec, kar večina odkloni. Vname se nato zelo ostra razprava. Dr. Korošec in Gostinčar zahtevata, naj se popravi zapisnik, ki glede na zadnji Gostinčarjev govor ni popoln. Pro-chazka prečita zapisnik. Slovenci oči-tajo Prochazki, ki je zapisnikar, da ni bil pri zadnji seji navzoč. Prochazka priskoči obstrukciji nehoti na pomoč in trdi, da je bil pri seji navzoč. Kra-vali s pomočjo vladne večine so trajali dve uri. Okolu pol ene popoldne je mo-gel šele govoriti naučni minister grof Stürgkh. Minister pravi, da se pri vse-učiliščih ravna po zgledu semerskih vlakov, ki se morajo zaradi strmine deliti. Dr. Korošec: »Na Semeringu sle-di vlak vlaku, kar se tu ne garantira. Potrebujemo novega strojevodjo.« Sta-nek: »Napravite nam vozni red, da znamo, kdaj sledi prihodnji vlak.« Minister pravi, da vlada ne odklanja brezpogojno slovenskih zahtev in da je pripravljena proučavati slovenske za-hteve. Po Stürgkhovem govoru se za-ključijo glavna razprava. Nato govori Malik, ki očita nemškimi nacionalcem narodno izdajalstvo. Stolzlu očita, da ni pri zdravi pameti, za kar ga Chiari ukori. Nato napade dr. Waldnerja, ki je bil burš, a zdaj noče dati dijaškemu vseučiliškemu odseku nobenega odgo-vora. Malik pravi, da niso vsi dijaki mokri za ušesi. Prochazka ga nahruli, češ da ne pozna dijakov, ki bi bili mo-kri za ušesi, marveč da pozna le mlade, simpatične može. Malik nahruli Pro-chazko, ki mu pravi, da je norec. Na to Malik ne molči, za kar mu Prochazka zakliče, da bi ga oklofotal, če bi ga smatral resnim. Malik nato psuje Pro-chazko z »Lümmel« in z »Rüpel«. Za Malikom govore Vuković, dr. Adler, ki obsoja jugoslovansko politiko, Oku-niewski in dr. Mayer, krščanski socia-lec, in Conci. Nato govori Demšar, ki izjavi, da hoče govoriti ves večer, vso noč do danes zjutraj ob 10., kar grozno razburi vladince. Demšar je govoril do četrta na 11. uro, nakar je po dogo-voru z večino prekinil svoj govor, ki ga nadaljuje danes ob 10. dopoldne in sicer se poroča, da bo govoril danes dve uri.

Vladinovci groze.

Vladinovcev je obstrukcije groza, a njihova glasila jim delajo korajžo in pravijo, da se mora obstrukcija streti. A večina vladinovcev hoče na počitnice in bi le še do torka vztrajali, drugi pa hočejo, naj se zboruje do 20. julija. Vlada sama pa čaka, kaj da se zgodi v finančnem odseku in kaj da stori pododsek finančnega odseka, ki je rešil včeraj štiri paragrafe nove po-stave o osebnem dohodninskem davku. Pododsek bo zboroval toliko časa, da se prične posvetovati o davku na žga-nje, za katerega pa vlada ne more do-biti večine in zato pričakuje tudi v finančnem odseku obstrukcije.

Jugoslovanska socialna demokracija izdajalka jugoslovanskih pravic.

Naša prelujba jugoslovanska so-cialna demokracija ni nič drugega, ka-kor ponižna služkinja nemškoniacio-nalnega dunajskega socialno-demokra-škega vodstva. Ker dr. Adlerju ni nič za slovenske pravice in prav nič za to, da dobimo tudi Slovenci, kar nam gre. O popolnoma upravičenem boju naših poslancev za pravice Jugoslovanov je pisal nemškutarski »Rdeči Prapor« dne 30. m. m. z ozirom na boj naših poslan-cev: »Ta obstrukcija je tako brez duha, tako pusta in prazna, da se ne bo ču-diti, če bo ob njej poginilo nekoliko poslancev. Bolj se vprašanje sloven-skega vseučilišča ne more diskrediti-rati, kakor s takim načinom boja.« — Nam je popolnoma prav, ker je poka-zal »Rdeči Prapor« svoje nemškutar-sko mišljenje v popolni goloti. Glavne-mu uredniku »Rdečega Praporja« bi prav nič ne škodilo, če bi se šel učiti ne samo organizacije, ampak tudi narod-ne odločnosti k češkim sodrugom, ker tako podlega narodnega izdajalstva še nismo kmalu doživeli, kakor ga dela zdaj nemškutarski »Rdeči Prapor«, tisti list, ki se bahato naziva glasilo jugoslovanske socialne demokracije. Črtajte, narodni izdajalci, iz svojega naslova jugoslovansko in imenujte svojo organizacijo tako, kakor zasluži: južna nemškutarska socialna demo-kracija in ne uganjajte hinavščine z lažjo, češ, da ste slovenski, ko niste, ne morete biti, ker ste veliki slovenski socialno-demokratski generali od nog do glave popolni nemškutarji in ob volitvah na Koroškem priganjači nem-škutarskih protislovenskih svobodo-miselnih strank.

Ustoličenje djakovskega vladike dr. Ivana Krapaca.

V torek dopoldne je novoimeno-vani djakovski škof dr. Ivan Krapac zapustil Zagreb ter se podal na svoje mesto v Djakovo. V dvorni čakalnici na zagrebškem kolodvoru se je zbrala k slovesu številna duhovščina ter za-grebški župan Holjac z večimi občins-kimi svetniki; župan je nosil častno župansko verižico. V svojem govoru je župan Holjac izrazil obžalovanje, da dr. Krapac zapuša Zagreb; prosil je škofa, naj mestu ohrani prijazen spo-min. Škof je odgovoril, da Zagreba, v katerem je preživel najdaljši čas svo-jega življenja, ne bo nikdar pozabil ter mu bo spomin nanj vedno ljub in drag. Potem se je škof poslovil od duhov-ščine; v Djakovo so ga spremili trije kanoniki: Leber, Ivančan in Knežič.

Na praznik sv. Petra in Pavla se je vršilo ustoličenje. Mesto je slavnostno okrašeno, nepregledne množice ljud-stva vro v mesto, a vlaki dovažajo ved-no novih gostov. Samo iz Osjeka se je z vlakom veterancev pripeljalo 500 oseb, na čelu župan z občinskim sve-tom, predsedništvo slavonske trgovske in obrtne zbornice, načelniki drugih uradov, stotnik Matašič s častniki itd. Vsega skup je prišlo v Djakovo k slav-nosti ustoličenja okoli 10.000 oseb. Vlado je zastopal sekčni načelnik dr. Amruš z vladnim tajnikom dr. Nova-kom; navzoč je bil tudi korni povelj-nik Rade Gerba in mnogo drugih od-ličnih oseb. Prisego novega škofa je sprejel sarajevski škof dr. Šarič. Po cerkvenih svečanostih je novi škof do 2. ure popoldne sprejemal razne depu-tacije drugetv in odlične osebe, potem pa se je vršil slavnostni banket, kate-rega se je udeležilo okoli 400 oseb.

Jeseniški kolodvor in Nemci.

»Grazer Tagblatt« z dne 23. t. mes. poroča: »V včerajšnji seji (t. j. 21. ju-nija) nemške nacionalne zveze je po-slanec Markhl opozoril nemške stran-ke na to, da slovensko društvo železni-ških uradnikov uprizarja na postajah državne in južne proge posebno živah-no hujskanje, ki meri na to, da bi s pomočjo gotovih merodajnih osebnosti, tako tudi s pomočjo namestnika direk-torja državnih železnic Avrednička v Trstu, vse nemške uradnike z onih po-staj popolnoma prerinilo in jih name-stilo s Slovenci in Hrvatli. Ustanovi shod društva slovenskih železniških uradnikov, ki se je pred kratkim vršil na Jesenicah, je služil edino le temu hujskanju proti Nemcem, kakor kaže-jo vsa poročila. Poslanci nacionalne zveze so ostro nastopili proti ravnanju tržaške direkcije in železniškega mini-strstva, ki v tej stvari podpirata Nem-cem sovražno stremljenje Slovencev. Načelnik nacionalne zveze hoče želez-niškemu ministrstvu predložiti toza-devno pritožbo. Napeto lahko pričaku-jemo, bo-li železniško ministrstvo usta-vilo to hujskanje.«

Podobna poročila so prinesli »Ta-gespošta«, »Preša«, »Piccolo« itd. Če to ni predrznost, potem pa predrznosti ne poznamo! Torej Marckhl in druga nemška čreda bo prepovedal železniškim uradnikom se strokovno organizirati? Meni li Marckhl, da je na celovškem kolodvoru? Dobro ste delali losvonromovci v Celovcu, a na Jesenicah se boste opekli! Predrznost teh ljudi je tolika, da kanijo segati s svojo kosmato tevtonsko roko prav v osrčje naše slovenske domovine.

Kaj pa je storilo naše slovensko železniško uradništvo na Jesenicah? Uvidelo je, da se z zagrizenimi Nemci ne leži lahko na eni medvedovi koži, ki so je navajeni Tevtoni. Zato si je osnovalo samosvoje strokovno stanovsko društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. To društvo se je jako lepo razvilo in ima danes že tri podružnice, in sicer v Ljubljani, na Zidanem mostu in Jesenicah, kjer se je ustanovila dne 29. maja t. l. Nemškonacionalnega bika pa grozno jezi, ker nočejo slovanski železniški uradniki več hlapčevati nemške-mu železniškemu društvu, katero se je postavilo na strogo nemškonacionalno stališče. In bik je zatulil!

Komaj se je zvedelo, da je imenovano društvo ustanovilo svojo podružnico na Jesenicah, zagnali so nemškonacionalci huronski krik po nemških časnikih, in zraven je zamukal še italijanski »Piccolo«, kakor kričijo po ulici paglavci, ki si brišejo svoj nos ob zrcalasti rokav. Naše slovenske uradnike osebno denuncirajo pri železniškem ministrstvu in pretijo vso zadevo spraviti celo v parlament. Dobro, le vse storite! In mi?

Z obžudovanja vredno gostoljubnostjo smo opazovali na jeseniškem kolodvoru nemško šopirnost. Pa dobrota je bila še vedno sirota. Narodna mladost se je še vedno maščevala. Slovenski uradniki so prišli pod nemško peto, in ker se kanijo izpod nje izviti, jih hoče še pošteno obrcati. In kdo? Poglejmo to velenemško družbo na jeseniškem kolodvoru, ki daje Marckhlu piče, da lažje tuli! Sama pristna nemška imena! Ječmenik, Kováč, Dovžan, Kavčič (podpiše se Caucig ali Cucek) itd. In tem »Nemcem« je vse dovoljeno! Uradnik Kunst sme biti načelnik Turnvereina; Dovžan sme biti načelnik Südmarke; Teuton sme biti nemoteno načelnik vsakega nacionalnega društva! Slovenski uradnik pa ne sme pristopiti niti v svoje strokovno stanovsko društvo!

Doslej smo vedno želeli narodnostni mir. Dali smo tujcu tudi domačega kruha. Ko se je z njim odebelil, nam je jel v znak svoje olike dajati brce. Sedaj pa tudi mi rečemo tujcu: Kdor te je dojel, naj ti da še kruha! Nikdar pa ne bomo pustili, da bi obrcal naše slovenske sinove! To naj si Marckhl dobro zapomni, da s takimi gonjami jako slabo skrbi za svoje nemške sinove!

Iz te gonje se razvidi, kako si polagoma nemški nacionalci mislijo osvojiti Jesenice, katere že sedaj računajo za svoj »Gebiet«. Upamo, da se popošteno motijo, in da slovenske Jesenice ne bodo nikdar godna tla za losvonromovce. Nemški Volksrat naj bo vesel, da naše ljudstvo sploh še trpi na Jesenicah nemške uradnike, katerih je več nego slovenskih, in kateri nočejo znati niti slovenske besedice. Kako nekateri nemški gospodje uradujejo in kaj počenjajo, bomo objavili svoječasno. Ne zgodi se nikomur ničesar! Za danes omenimo le, da manipulantinja Luckmann, mlado punče, v kratkem krilcu, nosi v uradu, kjer daje vozne listke, südmarkine znake in ljudstvo provocira, da mnogokdaj do rane ure sedi med nemškimi brati v restavraciji, dočim morajo ljudje na vlak brez listkov in plačevati kazni. Ako jo kdo naznani, se izgovori, da se ji je ustavila ura in ni vedela, kdaj je treba iti v urad — in vse je dobro! Je že prav!

Ako se bo hotel kakemu slovenskemu uradniku zato, ker je član slovenskega društva, skriviti samo en las, potem pozivljamo naše poslance, da zaorijo tako glasno, da bo Marckhlu do sodnega dne brnelo po kosmatih ušesih!

Preosnova nedeljskega počitka.

Dunaj, 30. junija. Delovni svet trgovskega ministrstva je sklenil pozvati vlado, da nadomesti sedanje predpise o nedeljskem počitku z drugimi enotnejšimi. Na podlagi statističnih podatkov se je doglano, da ima skoro vsaka dežela drugačna določila v tem oziru in da vlada povsodi velika zmeda. Obrtni odsek in delovni svet bota izdelala temelje za nove enotne predpise, kolikor spadajo v območje trgovskega ministrstva, v kratkem

pa bo sklicana konferenca trgovsko-obrtnih poročevalcev vseh avstrijskih kronovin, da se zedinijo za enotne deželne predpise. Doslej je obrtni odsek v trgovinskem ministrstvu sprejel te-le sklepe: 1. Izdelovalce umetnih cvetic se uvrsti med one proizvajalne obrti, ki ne dopuščajo nedeljskega počitka; 2. v brivski obrti je nedeljsko delo do 12. ure brez izjeme dovoljeno; 3. slaščičarjem se dovoli nedeljska prodaja sveže napravljenih izdelkov; prodaja kandi v slaščičarnah je ob nedeljah dovoljena; 4. nedeljsko delo (sekanje in prodaja) v mesarskem obrtu kakor tudi prodaja prekajenih in klobas je dovoljeno do 10. ure dopoldne; 5. za mlekarne in prodajalne mleka in mlečnih izdelkov ne velja nobeno nedeljsko omejevanje; 6. kostanjarjem je nedeljsko delo v dosedanjem obsegu dovoljeno; 7. trgovske obrti: v vseh krajih z nad 6000 prebivalci — izvzemši trgovine z živili — je nedeljsko delo brez izjeme dovoljeno tekom treh ur dopoldne, a tako, da je delo brezpogojno povsodi končati ob 10. uri dopoldne. V manjših krajih se nedeljsko delo lahko vrši ne-pretrgoma štiri ure. V trgovinah z živili je dovoljeno nedeljsko delo največ tri zaporedne dopoldanske ure, zapira se ob desetih. Trgovinsko ministrstvo bo te sklepe pri sestavi novih predpisov upoštevalo.

Velika slavnost slovanskih gasilcev v Ljubljani.

Slavnost štiridesetletnice Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, spojena z zborovanjem »Zveze kranjskih prostovoljnih društev« in odbornih seje »Slovanske gasilske zveze«, ki bo dne 13., 14. in 15. avgusta 1910. v Ljubljani.

S P O R E D :

I.
V soboto dne 13. avgusta: Sprejemanje gostov na kolodvoru in odkazanje prenočišč.

II.
V nedeljo dne 14. avgusta:
1. Ob 8½. uri dopoldne slavnostno zborovanje Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v »Mestnem domu«.

2. Ob 10. uri nastop društev na Bleiweisovi cesti, nato odkorakanje v »Zvezdo« k sv. maši.

3. Po sv. maši mimohod pred deželnim dvorcem, obhod po mestu, poklonitev mestnemu zastopu; razhod pred »Mestnim domom«.

4. Ob 3. uri popoldne vaja Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva.

5. Ob 4½. uri zborovanje »Zveze kranjskih gasilnih društev« v »Mestnem domu«.

6. Ob 7½. uri zvečer koncert v hotelu »Tivoli«.

III.
V ponedeljek, dne 15. avgusta:
1. Ob 9. uri dopoldne zboruje tehnična komisija »Slovanske gasilske zveze«.

3. Popoldne ogledovanje mesta in izleti v okolico.

4. Ob 7½. uri zvečer koncert v »Narodnem domu«.

IV.
Dne 16. avgusta ob 6½. uri zjutraj odhod gostov v Postojno.

V.
Obedi se vrše poljudno v raznih hotelih, restavracijah in gostilnah tako, da so domači gasilci v družbi s tovariši iz severa in juga.

VI.
Da bo razvrstitev mogoča, se bratska društva prosijo, naj naznanijo število došlih tovarišev zveznemu ali pa odboru Ljubljanskega prostovoljnega in reševalnega društva; vsaj do 1. avgusta 1910.

Oprava: Paradna s čelado in pasom.

K mnogoštevilni udeležbi vabita vsa severo- in jugoslovanska — kakor domača gasilna društva združena odbora Zveze kranjskih gasilnih društev in Ljubljanskega prostovoljnega in reševalnega gasilnega društva.

NOVA AFERA HRABA.

Hraba, ta čudni dunajski občinski svetnik, ki se je z večino dunajskega občinskega sveta pred sodiščem poravnal, je sedaj zopet izjavil poročevalcu »Zeit«, da svoje obdolžitve vzdržuje in da se jih upa dokazati. Dočim je prej imenoval Bielohlaweka in Axmanna, sedaj svojo ost obrača proti Gessmannu. Liberalci na Dunaju mislijo, da jim bo iz te afeze vzcvetela pšenica; na shodih že kriče o »Wiederbefreiung Wiens«. Liberalnih shodov se udeležujejo tudi krščanski socialci, ki izjav-

ljajo, da bodo sami pritiskali na to, da se vsa zadeva temeljito pojasni in izčisti. Menda se ne motimo, da bo končni efekt: razkrinkano, užaljeno samoljubje obč. svetnika Hraba in velika blamaža za Hrabo in sedanje njegove liberalne prijatelje. Krščansko-socialne stranke seve ta afera ne bo podrla, ampak jo morda le — izčistila in na znotraj okrepila. Vergani, izdajatelj »Deutsches Volksblatt« toži Bielohlaweka, ker je ta zopet spravil na dan neko afero o ukradenih obligacijah. Bielohlawek pravi, da bo nastopil dokaz resnice. Krščansko-socialna »Frei-statt« zahteva, da se razmere temeljito pojasnijo, če ne bo res v veliko škodo stranke.

Dnevne novice.

+ **Podružnice »Slovenske Straže« naraščajo** z vsakim dnevom. Čast vsem, ki se zavedajo, kaj je v sedanjem času naša sveta dolžnost. Oglasile so se navedeno naslednje podružnice: 121. Jesenice (ženska); — 122. Rakek; — 123. Planina pri Vipavi; — 124. Škofja Loka; — 125. Škocijan pri Turjaku; — 126. Koprivnik v Bohinju; — 127. Hajdin (p. Ptuj); — 128. Sostro (p. Sp. Hrušica); — 129. Dol. Košana (ženska); — 130. Horjul; — 131. Boh. Bistrica; — 132. Črniče (Goriško); — 133. Zitaravas (p. Miklavčevo); — 134. Sv. Nikolaj pri Sevnici. — Iz mnogih krajev zagotovo še pričakujemo obvestil. Potrdila takoj izposlujemo; prosimo torej, da v vseh župnijah naši somišljeniki sedaj poskrbe za ustanovitev podružnic »Slovenske Straže«, da bodo naše manifestacije 10. julija res krepak, imponujoč pojav naše organizacije!

+ **Kres na vrhu Krima.** Izanski Orel bode dne 4. t. m. v čast sv. Cirilu in Metodu prižgal velik kres na vrhu Krima! **Bratska društva, posnemajte ga in poletite na najvišje hribe naše domovine 4. t. m. zažigat kresove!**

+ **Kaj je »Narod« zamolčal?** Smešni nastop brivca Franchettija, ki vse mogoče počenja, da bi postal — obrtni instruktor, na obrtnem shodu hoče »Narod« seveda povzdigniti do neba kot neko junaško dejanje. A »Narod« je v svojem poročilu izpustil, kar se je na shodu slovesno konstatiralo, da je namreč Franchetti v svojo »deželno« zvezo vjel samo 7 zadrug in da še teh 7 zadrug nič ne dela. Ogromna večina obrtnih zadrug o Franchettiju neče nič slišati, on pa je toliko predrzen, da hoče celo deželni odbor sebi ukloniti, da bi delal agitacijo za njegove strankarsko-liberalne manevre pri obrtnikih. Dosegel je Franchetti le to, da je zdaj njegova »deželna« zveza pred celo deželo osmešena, sam sebi pa je Franchetti podrl zadnji up, da bi postal kdaj obrtni inspektor ali instruktor. Če hoče brivec Franchetti norce briti, naj jih brije, koder jih dobi, a v obrtni organizaciji jih več dobil ne bo!

+ **Orli v šmarjah.** Ob priliki ustanovitve Orla v Šmarjah 29. t. m. so se zbrali Orli iz Ljubljane, D. M. v Polju, Zadobrove, Hrušice, Sostrega, Dobrove, Brezovice, Iga ter orlovska godba iz Škocijana. Na ustanovnem občnem zboru sta govorila deželni odbornik dr. Lampe, brat Končan in domači gosposod kaplan. Pri javnem nastopu je pod vodstvom brata Dostala telovadilo 35 telovadcev proste vaje. Po prostih vajah pa je ljubljanska vrsta nastopila na bradlji ter žela obilo pohvale. Med javno telovadbo je pridno igrala orlovska godba pod spretnim vodstvom gospoda Jereba. Po telovadbi se je razvila nepriljudna zabava na dvorišču gostilničarja g. Škerjanca. Z večernim vlakom so se izletniki vrnili zopet domov.

+ **Südmarki gre slabo.** V Wundschuh pri Predingu na Zgornjem Štajerskem je hotela protestantovska Südmarka ustanoviti svojo podružnico. Prišla sta neki Südmarkin uradnik in pa neki nemško-nacionalni študent ter sta navduševala zbrane ljudi za ponemčevalno delo. Ljudje so ohole nemške fraze mirno poslušali in govornika sta se na tihem že veselila uspehov, a konec jih je razočaral. Ko se je bilo treba pričeti vpisovati, so pričeli priprosti nemški kmetje kar spontano ugovarjati in so povedali lutrovskima agentoma marsikatero bridko. Seveda se ni nihče vpisal in prestrašena agenta sta prenočevala v Wundschuh, ker sta se v svoji junaški strahopetnosti bala na kolodvor. Ali se bo enkrat zjasnilo med poštenimi Nemci?

+ **Neumorni hujskač** ljubljanski luteranski predikant dr. Hegemann je v tork govornik na shodu »Vsenemškega društva za Ostmarko« v Gradcu. V svojem govoru se je bavil največ s »Slovincem«, ki da je uprizoril nanj pravo gonjo. Nato je opljuval nekoliko papeža, se ogorčeval nad npravo propalostjo, ki je vladala v Rimu v 9. in 10.

stoletju in dejal, da je edini pravi odgovor na boromejsko encikliko: Los von Rom! Sicer mora biti zadnji cilj Nemcev doseči take razmere kakršne so na Francoskem: ločiti je treba cerkev od države! Dokler pa to ni mogoče, je treba saj posameznike pripravljati za odpad k protestantovstvu. Končal je: »Heil dem deutschen Geiste!« — Sicer bi bilo jako zanimivo preiskovati, kako se da pri dr. Hegemannu razlagati sicer čisto nepojmljivo dejstvo, da se on nad npravo propalostjo v 10. stoletju v Rimu zgraža, pa to nas končno nič ne briga, saj ni naš pastor. Značilno je pač, da je tudi protestantovski pastor, ki je notoričen svobodomislec, med tistimi, ki komaj čakajo ločitve cerkve od države. To je edino, na kar smo hoteli opozoriti.

+ **Nečuvvena nemška oholost.** Iz Bohinja se nam piše: Dodatno k članku: »Nečuvvena nemška oholost« v »Slovincu« z dne 27. junija še poročamo, da je Vockovka za podiranje barake in plotu na občinskem svetu ob Bohinjskem jezeru najela orožniško azistenco. Vprašamo merodajno oblast, pred vsem c. kr. okrajno glavarstvo, kaj poreče k temu, da bi si lahko vsak, kadar bi se mu vzljubilo, klical orožnike za azistenco? Orožniki imajo dovolj drugega opravka. Dobro bi bilo, ko bi včasih malo pogledali po gostilnah, kjer se po cele noči pleše brez vsake licence. Za azistenco pri takih »podjetjih«, kot je bilo razdejanje ob jezeru, pa mislimo, da orožniki niso postavljeni.

+ **Predsednik bosenskega sabora Alibeg Firdus** je danes umrl. Deželni odbor kranjski je brzojavno izrekel saboru sožalje vojvodine Kranjske.

+ **Ivan vitez Trnski umrl.** 30. t. m. je v Zagrebu umrl zadnji Ilirec, veliki hrvaški pesnik Ivan vitez Trnski, star 91 let. Njegove so pesmi: »Oj banovci«, »Ljubimo te naša dik«, »Oj jesenske duge noči«.

— **Mestno pekarno** so 28. junija slovesno otvorili v Zagrebu. Otvoritve so se med drugimi udeležili župan Holjac z več občinskimi svetniki, zastopniki vlade, trg. in obrtne zbornice ter polnoštevilni zastopniki zagrebških listov. Poslopje je blagoslovil mestni župnik Mrzljak. Pekarna je zgrajena na najmodernejši način ter odgovarja vsem zahtevam higijene. Za delavstvo je prirejena posebna kopalnica. Sedaj je nastavljenih v pekarni okoli 50 uslužbenec, med temi 10 izučenih pekov. Ko se v pekarni prične tudi s proizvodnjo drugih testenin (makaron) se nastavi seveda veliko več moči. Delo bo razdeljeno v tri osemurne šifte in se je definitivno pričelo z obratom 1. t. m. Minole dni so za poizkušnjo spekli 20 meterskih stotov kruha ter vsega brezplačno razdelili ubogim. Nedvomno je to podjetje velikega socialnega pomena in bo ugodno vplivalo na prehrano ljudstva, kajti povprečno oddaja pekarna svoje izdelke za 6 do 10 vin. ceneje nego ostali peki, pri tem pa je kruh za polovico večji nego drugod.

— **Uloom v kapucinsko cerkev na Reki.** Iz Reke se poroča 29. t. m.: V noči med torkom in sredo so neznani lopovi ulomili v tukajšnjo kapucinsko cerkev, ki se nahaja sredi mesta. V cerkev so prišli skozi kor. Odnegli so zlato krono z Marijine podobe, v vrednosti tisoč kron, dar neke gospe pred 60 leti, kip lurske Matere božje, srebrnega angela in druge predmete v skupni vrednosti 2000 K. Policija je ugotovila, da je bila tatvina izvršena v ranih jutranjih urah.

— **Zagrebško občinsko posojilo 15 milijonov kron** se najbrže poveri konzorciju, ki mu stoji na čelu »Prva hrvaška hranilnica«, ker je stavil najugodnejšo ponudbo.

— **Nova planinska koča.** (»Schmidingerjeva Koča«). Znani prijatelj planinstva, g. notar dr. Schmidinger v Ljubljani je oddal svojo lovsko kočo na Veliki Planini nad Kamnikom »Slovenskemu planinskemu društvu« (Osrednjemu odboru). Koča se v kratkem primerno preuredi in društvo jo bode kot »Schmidingerjevo Kočo« začetkom julija izročilo prometu. Koča stoji tik velikega pastirskega stana na Veliki Planini, ima krasno lego med bujnimi planinskimi pašniki in nudi tudi razsežen razgled, posebno na skupino Ojstrice ter po celi Gorenjski ravnini in obmejnem hribovju, kakor tudi po gorenji Savinjski Dolini. Nova koča bode dobro došla vsem tistim, ki hočejo napravljati manjše planinske izlete; kajti do koče je od Kamnika le 4 ure hoda (iz Stahovice 3 ure); dobro došla pa bode tudi vsem tistim, ki hočejo poleteti preko Velike Planine in Konja na Ojstrico ali tod sestopiti. Prikladna bode ta postojanka nadalje še posebno za pozne jesenske in zimske ture. — Dan otvoritve Schmidingerjeve Koče se naznani pozneje.

— **Sprevodnik ponesrečil.** Pri tovrnem vlak, ki gre popoldne iz

Kranjske gore v Dovje, je zadel včeraj, 28. junija, z glavo ob železen most sprevodnik z imenom Borovnica in se ubil. Prenesli so ga na Dovje. Mislijo, da se je iz tovornega voza preveč ven stegnil, in tako z glavo trčil ob železno ograjo. Padel je iz voza in kolo mu je nekaj spodnje noge odtrgalo. Vlak se je ustavil, ker je nesrečo videl zadnji sprevodnik. Ura mu je odpadla v Savo, kos verižice pa je še imel.

Zanimiva civilna sporna zadeva. Dne 28. m. m. je upravno sodišče razpravljalo o znani vodovodni sporni zadevi med g. Tomo Pavšlerjem in Majdič-Lenarčič. Upravno sodišče je zavrnilo vse ugovore, ki sta jih vložila proti Pavšlerjevemu vodovodnim projektom gospoda Majdič in Lenarčič. Vodovodna sporna zadeva se je vlekla od leta 1897 sem. Ministrstvo je podaljšalo Pavšlerju koncesijo za vodovodne projekte od 40 do 60 let.

Novi Aljažev Dom v Vratih vrlo napreduje. Glavna stavbena dela so že dokončana; sedaj se vrši le še notranja oprema, in sicer v glavnem manjša mizarska dela. Oskrbuje se novi Aljažev Dom kakor turistični hotel; oskrbo sta prevzela tudi to leto Ludovik Dobišek in marljiva njegova soproga. Novi Aljažev Dom je že izročen prometu in založen z vsem potrebnim. Zato že zdaj vabimo turiste in prijatelje planinstva ter krasne planinske narave, da ga posejajo. **Slav-nostna otvoritev hotela, združena z veliko planinsko veselico, se vrši v nedeljo dne 17. julija.** Podrobnosti te otvoritve objavimo po časopisih. Natančnejši opis stavbe priobčimo prihodnjič.

Pogrešanega »Lloydovega« parnika »Trieste« niso še našli, kakor se je napačno poročalo. Iščejo ga angleške križarke »Fox«, »Proserpina« in »Dalhousie« ter laški križarki »Piemonte« in »Vultorno«.

Pod vlak se je vrgel kmet Kosmini, brat župana v Gorjanskem, med Prosekom in Nabrežino. Kolesa so mu odtrgala glavo. Vzrok samoumora ni znan.

Zastrupljenje z govejim mesom. V San Vicentu v Istri je tamošnji mesar te dni zaklal bolnega vola in vse osebe, ki so jedle meso tega vola, so obbolele za znaki zastrupljenja. Od obolelih je ena že umrla, več jih je pa težko bolnih.

Dalmatinski vinogradi ogroženi. Iz vseh krajev Dalmacije prihajajo vesti o uničujočem nastopu trine uši in peronospore. Na otoku Braču je peronospora kljub večkratnemu škropljenju uničila trte.

Mrtve deček. Danes zjutraj je našel zasebnik F. Gregorc iz Šmarja v hosti poleg pota mrtvega dečka, starega 4 do 4½ let, kateri je bil najbrže prinešen na ta kraj. Obleden je v srajčico in z robcem ima zavezano glavo, pod katerim je videti še svežo kri. Orožniki pridno zasledujejo vso zadevo.

Napad z nožem. V Spodnjih Gorjah pri Bledu je z odprtim nožem napadel znani pretepač Andrej Koželj zidarskega mojstra J. Repeta, ko je prišel s 24letnim delavcem Boštjanom Kavalar v neko gostilno, da se porazgovorita zaradi nekega dela. Repe se je napadalec umaknil, pri tem pa je Koželj sunil s tako silo Kavalarja v levo stran prsi, ravno pod srcem, da se je noževa ostrina zalomila. Kavalarja so pripeljali danes v deželno bolnišnico, a je malo upanja, da bo okreval.

Utonil je v Ljubljani mizarski vajenec pri Ivan Čeponu na Vrhniki. 28. junija se je šel kopat zvečer, a ker ga ni hotelo biti nazaj, šli so ga iskat in našli so ga že pozno po noči utopljenega. Fant je bil doma v Podlipi pri Vrhniki.

Vojak utonil. V Trstu je utonil nek pešec 15. stotnije 97. pešpolka. Kopal se je v morju in ker ni znal plavati, so ga zagnili valovi. Priskočili so mu na pomoč drugi vojaki, a izrekli so ga mrtvega.

Otvoritev soteske »Dovršnik«. Društvo za privabitev tujcev na Jesenice (Gorenjsko), slovesno otvori novo dograjeno pot divno sotesko »Dovršnik« nad Hrušico, prihodnjo nedeljo, dne 10. julija t. l. popoldne od 3. do 4. ure. Ta soteska se prične komaj četrt ure hoda od žel. postajališča Hrušica ter vodi pot pičle pol ure navzgor ob romantičnih, skalnatih stenah, mimo sedmih, večjih in manjših, krasnih slapov. Zgoraj se strinja z ono, od Slov. planinskega društva že zaznamovano potjo s Hrušice v Hruševsko planino, kjer se spideta z isto, ki je tudi zaznamovana z Dovjega in vodi skozi lepi Hruševski in Jeseniški planini na Rovščico, Klek in na Golico.

Postopač zažigalec. Neki postopač iz Kranjske gore je zažgal izpod Dovjega Klančnikove svizli z senom

vred. Orožnik je hitel za njim s kolesom in ga vjel na Hrušici.

Ribarstvo zakupnega okraja Cerklje v Reki in Pšati se bo oddalo za deset let v zakup dne 8. avgusta pri okrajnem glavarstvu v Kranju.

Hrvaški natakariji so sklenili izvesti tesnejšo strokovno organizacijo. V načrtu imajo tudi ustanovitev natarske strokovne šole.

Veliko tatvino usnja so odkrili v zagrebški tovarni usnja. Delavec Fran Piškur je s sodelovanjem čevljarja Golubiča ukradel usnja vsega skup za več tisoč kron vrednosti. Oba krivca so že zaprli.

Znanost in umetnost.

Novi Akordi, katere urejuje dr. G. G. mir Krek, prinašajo v letošnji 4. številki valček za klavir Vjekoslava Rosenberga Ružiča »Čarobne uspomen«. »Novi Akordi« izhajajo šestkrat na leto in veljajo na leto 10 K. Posamezni zvezki so po 2 K.

Cerkveni letopis.

Konferenca Sodalitatis za ribniško dekanijo bo 6. julija ob pol 11. uri na Vel. Poljanah.

Konferencija Sodalitatis SS. Gordis Jesu za novomeški dekanat bo dne 6. julija v Stopičah. Ker so na dnevnem redu jako važna vprašanja, naj se vsi gg. duhovniki, v kolikor je mogoče, udeležujejo.

Pastoralna konferenca za dekanijo ljubljanske okolice bo v četrtek, dne 7. t. m., zjutraj ob 9. uri v knezoškofijski palači v Ljubljani.

Italijanska Istra.

V Istri imajo Italijani veliko moči, kar se kaže v istrskem javnem življenju, posebno pa v šolstvu. Kjerkoli je celih pet Italijanov, tam je italijanska šola, ki jo mora vzdrževati dežela, dočim je v Istri še vedno preko 15.000 hrvaških otrok brez vsakega šolskega pouka. Vse to nasprotuje državnim temeljnim zakonom, za kar se pa nihče ne briga, še manj, ker bi bil hrvaški napredek v Istri tudi neljub onim, ki jim je cilj »Drang nach Süden«. Avstrijska vlada še ni doslej ničesar storila za slovenski jug, zato ker je obenem tudi nemška. Najnevarnejši sovražnik Istri je »Lega Nazionale«. Med tem ko se na deželne stroške zida šole tamkaj, kjer bi jih ne bilo treba, samo da se obvaruje 5 ali 6 italijanskih otrok pa je naloga »Lega Nazionale«, da citvarja italijanske šole po čisto hrvaških krajih z očitnim namenom, da politični hrvaški deco. To raznarodovalno društvo napreduje od leta do leta. Podpira ga Italija, in priznati se mora, da delajo zanj avstrijski Italijani s požrtvovalnostjo, ki je vzgledna. Preteklo leto so nabrali samo v Dalmaciji, kjer jih je komaj 14 do 15 tisoč, toliko približno, kolikor so Hrvati po vseh hrvaških deželah darovali za svoje družbo sv. Cirila in Metoda. To je velika požrtvovalnost, ki daje poguma in pomoči mnogim, in tako se dogaja, da se Italijanstvo v Dalmaciji vedno ponosnejše dviga, kljub svoji manjšini, ker vedo Lah, da jih svojci ne zapuste.

Tako je tudi v Istri. »Lega Nazionale« dela po dobro umerjenem načrtu za uničenje slovenskega življa v Istri. Na letošnjem obnem zboru v Gorici so Lah razvili cel bojni načrt proti Istri.

Hrvati so v Istri napram Italijanom v razmerju 2 : 1, ne sme se pa pozabiti, da se to število menja na škodo Hrvatov z vsakim otrokom, ki ga polahoni »Lega Nazionale«. V Istri je »Družba sv. Cirila in Metoda«, ki pa naj paralizuje laško delo. Tukaj naj bi Hrvatje zastavili svoje moči, zlasti oni iz banovine, ki so radi navdušeni. Čudno je, da ravno med Hrvati nimajo posebno razvitega narodnoobrambnega dela, ko imajo precej denarja in ko je tako delo tudi lažje pri večjem narodu. Vsekakor pa niso hrvaške razmere v Istri zdrave, to je med voditelji, kar je že večkrat povdarjal »Slovenec«, če ne, bi se ne tožilo vedno o prodiranju Italijanov.

Boj za ljudsko šolo v Italiji.

Kakor Damoklejev meč visi nad italijanskim ministrskim predsednikom Luzattijem in njegovim ministrom zakonski načrt naučnega ministra Credara, ki je prostoizdar najhujše vrste, je predložil šolskega odseku reformni načrt, ki ni nič drugega, kakor drzen poizkus, lažirati popolnoma ljudsko šolo, odvzeti nadzorstvo občinam in priložnost družinskim očetom za preskrbo veronauka

solskim otrokom. Ta načrt, o katerem se toliko govori in piše po časopisju, se je pred par dnevi »temeljito« razmotrival v ministrskem svetu, se je v odseku precej kritikal ter se je poslal z nekaterimi popravami svojemu dušnemu očetu.

Ministrski predsednik Luzatti, ki se vedno trudi, da bi ustregel vsem, ima veliko dela, da pomiri svojega upornega naučnega ministra in ga prepriča, da sprejme in izpelje od odseka popravljeni šolski reformni načrt. V celji deželi pa so katoliki, kakor tudi drugi pošteni ljudje trdno odločeni, nastopiti z vsemi mogočimi sredstvi proti Credarijevemu načrtu, ki tvori začetek kulturne boja. Luzatti se ne veseli seje parlamenta, v kateri se bo razpravljalo o tem načrtu.

Poleg te skrbi pa je za Luzattija tudi ta nevarnost, da se zbornica še ni popolnoma odločila za politični program Luzattijev, razen nekoliko pristašev Simonija in nekaj republikancev. Luzatti pozna sedanjí težavni položaj zelo dobro in razumno je, da ima strah pred mogočimi zapletki, ki bi jih povzročila debata o šolskem reformnem projektu. Ako bi namreč Credarov projekt zbornica odklonila, bi moral vsled tega ne samo Credaro, temveč tudi radikalni justični minister Sacchi izvajati posledice, kakor tudi socialisti, ki bi prisilili svoje ministre k demisiji.

PRESTOLNI GOVOR IN HRVATJE.

Prestolni govor, ki ga je vladar 25. junija prebral v ogrski zbornici, ni prinesel Hrvatom najmanjših konkretnih zagotovil ali obljub. Dotični oddelek slove tako-le: »Kar se tiče Hrvaške in Slavonije, bo naloga vlade, da vseča vprašanja ob polnem varstvu koristi ogrske države in vpoštevajoč obstoječe zakone privede k primerni rešitvi po načelih pravice in pravičnosti.« To je toliko kakor nič in radovedni smo, kako se bo koalicijska na zunaj izvila glede tega novega dokaza njene popolne politične jalovosti in brezmejneg hlapčevstva Khuenu. Na zunaj pravimo, kajti »doma« pri koalicijski in Khuenu so to vse davno dogovorjene stvari. Koalicijska si še do danes ni upala na dan s kakimi — čeprav samo navideznimi — sklepi o svojem stališču nasproti Khuenuvi vladi. Njeni delegati neprestano zborujejo in se posvetujejo, a od sebe pa še niso dali nobene fige. Listi različno ugibajo, a gotovo je le toliko, da se Khuenu ni treba prav nič bati kakih sitnosti od hrvaške strani. V petek je delegacija zopet imela posvetovanje, a sklenila seveda ni nič. Samo določitev posameznih poslancev za razne odseke — je od Khuena sprejela, koalicijska tudi v takih rečeh nima proste roke.

Koroške novice.

k S Svetih Višarj. V poročilu v št. 139. »Slovenca« glede na slovesnost na Sv. Višarjih, je bilo pomotoma nazznanjeno, da bo dne 8. septembra imel tu slovesno sv. mašo Presvetli gospod dr. Anton B. Jeglič, knezoškof ljubljanski. Presvetli ne bo takrat tu maševal, ker pojde isti čas z romarji v Sveto deželo.

k Narodnjaštvo. Nanovo izvoljeni poslovodja slovenske Peter Wernigove tvrdke za izdelovanje pušk v Borovljah. g. Anton Stangel, je drugače navdušen Slovenec in dopisnik »Korošca«, toda svoje otroke pošilja v nemški otroški vrtec, njegova žena pa je tudi Nemka. Zaraditega se iz njega kruto norčujejo »Freie Stimmen«, češ, da tudi spada med one, ki drugim priporočajo vodo, sami pa pijejo vino. Je čisto upravičena ta graja.

Razne stvari.

Prestolonaslednik — pridigar abstinence. Švedski prestolonaslednik, kakor tudi njegova soproga Margareta, sta vneta pristaša abstinence gibanja. Njegovo zanimanje za abstinenco je toliko, da se dostikrat tudi javno zavzame za to gibanje. Tako je preteklo nedeljo na nekem abstinence shodu v Schoneu-u imel uvodni govor, ki je bil nekaj agitacijski govor za splošno prepoved uživanja alkohola. Pa ne da bi samo govoril prestolonaslednik za abstinenco, tudi doma se vodi njegovo gospodarstvo popolnoma po pravilih zdržnosti. Ko so bili prvič povabljeni v Stockholmu huzarski častniki tamkajšnje garnizije k prestolonasledniku na pojedino, so delali sicer dolge obraze, ko so pili iz šampanjskih kozarcev limonado in podobne brezalkoholne pijače, a pomagalo ni nič.

Šola novega tipa. Že davno obstajajo posebne šole za manje nadarjene učence. no. sedaj so poskušali v Bero-

linu z uvedanjem posebne šole za izredno nadarjene dijake. Svrha tej šoli bi pa bila, da zamorejo izredno nadarjeni dijaki s pomočjo te posebne šole izvršiti srednje šole v krajšem času, nego se to normalno dogaja. Prvi razred take šole se otvori v začetku bodočega šolskega leta.

Napoleon — glasbeni kritik. Ko je bil veliki francoski cesar, Napoleon I., še konzul republike, je bil ravnatelj pariške opere Ljudevik Cherubini. Zameril se je malemu Korzikancu, ter so bili prepri med njima na dnevnem redu. Ob neki priliki je želel Napoleon, da poje v operi Ninon tedanji pevec Crescettini, a ravnatelj mu je odgovoril, da je to nemogoče, ker ta pevec noče peti dotične vloge, k večjemu za oktavo višje. Napoleon je odgovoril, da mora peti, ker mu je vseeno za eno oktavo. Navajen na bojni hrup, grmenje topov, je hotel imeti Napoleon ob priliki bivanja v Parizu več miru, pa mu zato ni ugajala bučna glasba, pač pa je zahteval milih, nežnih melodij. Radi tega se je sprl nekega dne s skladateljem Cherubinijem ter mu je predhvaljal njegove bučne skladbe in končno dejal, da mu mnogo bolj ugajajo Zingarellijeve kompozicije. Cherubini pa mu ni ostal dolžan odgovora, temveč mu je odgovoril: »Državljan konzul, brigajte se raje za vojske, a ne za stvari, o katerih ničesar ne razumete!« Ob neki drugi priliki, ko je zopet hvalil nežno glasbo, mu je dejal Cherubini: »Vam splošno ugaja samo ona glasba, ki vas ne spominja na državne posle.«

Velike zlorabe v dobavi za vojsko so dognali v Srbiji. 140 vagonov streliva in drugih potrebščin se je izkazalo kot nerabno in se mora izmenjati. Vsa škoda zadene Srbijo.

Razrušena mestna hiša. V Friedbergu na Hesenskem je 22. junija ob 4. popoldne v mestni hiši nastala močna eksplozija, ki je poslopje popolnoma razrušila. Nastala je velika zmešnjava, ki jo je neki vlomilec porabil v to, da je udri v filialko državne banke, ustrelil na navzočega ravnatelja in ga težko ranil. Ker se je vlomilca takoj zasedovalo, se je na begu ustrelil; pri njem so našli 4700 mark in šofersko izkaznico. Ob eksploziji menda ni bil nihče ranjen.

Ogromen deficit v srbskih narodnih fondih. Srbski cerkveno-narodni sabor v Karlovcih je dognal, da manjka v narodnih fondih 840.825 kron, ki jih imajo na vesti radikalci, ki so zadnjo dobo imeli upravo v rokah. Poročevalec je zahteval, da se krivci izroče sodišču.

Padanje prebivalstva na Francoskem. Ravnokar je izšla statistika o ljudskem gibanju na Francoskem, ki zopet kaže znatno nazadovanje rojstev. Leta 1908 je znašal višek rojstev nad smrtnimi slučajmi 46.441, lani je to število padlo na 13.424. In Francozov še vedno ni strah...

Bismarckov spomenik v Avstriji. Velik spomenik Bismarcku nameravajo postaviti v Karlovi h varih na najlepšem trgu pred novim Elizabetnim kopališčem.

Vrednost inseratov z ozirom na druga reklamna sredstva se je zopet dokazala očividno s sledečim slučajem. Nek zlatar v Parizu je razposlal 20.000 reklamnih pisem, kar je veljalo 2295 frankov. Vsled te reklame je dobil 29 naročil, pri katerih je imel čistega dobička 495 frankov. Nato pa je tvrdka inserirala v časopisih za 1700 frankov in kmalu na to je dobila 1100 vprašanj, kar je povzročilo 634 naročil z dobičkom 3700 frankov. Čisti dobiček je znašal z ozirom na inseratne stroške 222 odstotkov.

Grozno grožnjo so izustile proti moškemu svetu, ki noče dovoliti ubogim ženskam volivne pravice, gojenke številnih dekliških šol v ameriških Združenih državah. Groze namreč, da se ne bodo prej omožile, dokler ne bodo spreobrile vsaka vsaj 500 moskih za žensko volivno pravico. Doslej se je že obvezalo 450 deklic izvrševati to obljubo, in če bodo ostale zveste dani besedi, bodo spreobrile 225.000 ameriških volivcev za žensko volivno pravico, predno bodo prijadrale v pristar zakonske sreče. Neka vneta zagovornica tega gibanja je izjavila, da to ne bo nobena zapreka zakonom, ampak jih bo še pospeševalo. »Uveljavilo se bo pravo viteštvo ameriških moških, izjavlja ta ženska, in članice naše družbe bodo one, ki se jih bo najbolj iskalo.«

Pariška svetovna razstava l. 1920 Iz Pariza se poroča, da se je pečala skupina senata za trgovino in industrijo na predlog senatorja Peytrala, vprašanjem svetovne razstave leta 1920. v Parizu ter se je izrekla v principu za razstavo. Poverila se je poseb-

ni komisiji, ki naj izve za mnenje vlade.

O ljudskem štetju v Ameriki. Iz Washingtona se poroča 6. junija: Urad za ljudsko štetje je dobil od urada zveznega zaklada naznanilo, da je v Zedinjenih državah v prometu toliko denarja, da pride na vsakega poedinca, v številu naravno tudi otroke, po 34 dolarjev 59 cent. denarja. Ta povprečnost je proti prejšnjemu mesecu nazadovala za 14 centov pri vsakem prebivalcu. V primeri z lanskim letom je bilo letos dne 1. junija 14.000.000 dolarjev več v prometu, kakor istega dne lanskega leta, toda kljub temu pride na vsakega prebivalca po 42 centov manj, kakor lani. To pa prihaja odtod, ker se je prebivalstvo tekom leta izredno pomnožilo, oziroma ker se je prebivalstvo primeroma hitreje pomnoževalo kakor denar.

Prepovedana slika. Poljski slikar Fabianski je v letošnji, dne 1. junija, otvorjeni umetniški razstavi v monakovski stekleni palači razstavil sliko: »S carjevega kraljestva«. Ta slika predstavlja pogrom v Kijevu leta 1905. Pred neko bolnišnico leže na kupu eden na drugem umorjeni moški, ženske in otroci, z groznimi ranami in krvavljami. Na steni neke hiše je pa plakat, na katerem je carjev manifest o ravnokar dovoljeni ustavi. Slika je bila v razstavi, kakor že rečeno, od 1. junija. Sedaj je pa slikar dobil od ravnatelja steklene palače nalog, da mora sliko odstraniti. Umeje se, da se je to zgodilo zbog protesta od strani ruske diplomacije. Slikar namerava vložiti protest proti dobljenemu nalogu.

Umril operno pevko. V Stuttgartu je udrl kapelnik dr. Alojzij Obrist v stanovanje operne pevke Ane Sutter ter ustrelil njo in sebe.

Cerkven miroven odbor se je ustanovil v Londonu in si stavil nalogo, da pospešuje angleško - nemška mirovna prizadevanja. Nadškof v Canterbury je izjavil, da je pripravljen prevzeti predsedstvo. Podpredsedniška mesta bodo zavzeli anglikanski in rimsko-katoliški škofi.

Na vseh slovenskih gorah in hribih, na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi!

Pripravljajte se povsod za manifestacije 10. julija. Že sedaj nabirajte člane za svojo podružnico „Slovenske Straže“!

Ljubljanske novice.

Krščanska ženska zveza priredi v torek t. j. 5. julija izlet na Brezje. Odhod ob 7 uri zjutraj z južnega kolodvora. K izletu se vabi vse č. gg. članice in ljubitelje tega društva. Odbor.

Ij »Katol. društvo rokodelskih pomočnikov« v Ljubljani ima v nedeljo dne 3. julija ob 7. uri zjutraj na Rožniku sv. mašo.

Ij Kranjska na veliki lovski razstavi na Dunaju je zelo častno zastopana. Za razne razstavljene predmete so dobili odlikovanja knez Windischgrätz, baron Born, Schrey, K. Jelovešek, Rus in drugi. Gospod dr. Tavčar je razstavil »tri krikeljčke«, ki pa niso odlikovani. Razstavljene predmete se bodo po končani mednarodni lovski razstavi razstavili tudi v Ljubljani v »Mestnem domu«. Kakor čujemo, se bo razstava v Ljubljani še znatno pomnožila. Na dunajski lovski razstavi niso zastopani tako odlični lovci, kakor n. pr. notar g. dr. Schmilinger in drugi.

Ij Trgovska vest. Veletržec g. Vaso Petričič je v prijateljskem sporazumu izstopil iz trdke Vaso Petričič ter je to trgovino z vsemi aktivni in pasivi prevzel dosedanj trdkini družabnik g. Ivan Samec, ki jo bo vodil na lastni račun pod trdko Vaso Petričič a s l. I. Samec.

Ij Glasovitega vlomilca Pogačarja so danes zjutraj iz zaporov tukajšnjega železnega sodišča odpeljali v Celovec, kjer pride pred celovške porotnike. Pogačar je bil s to selitvijo prav zadovoljen in je dejal, da je zadovoljen, »ker je ondi boljše košče«.

Ij 75 letnico svojega obstoja slavi dne 1. julija trdkar Franc Ksav. Souvan v Ljubljani. Če se vpoštevata vse težoče, s katerimi se ima boriti ravno nanufakturna stroka, posebno pa naša domača podjetja, ki se zbog našega ananega pesimizma smatrajo že v zi-

belki mrtvorojenim detetom ter pri domačih, žal ne najdejo nikdar opore, ki si jo žele, je ta jubilej 75letnega poslovanja pač lep moment v zgodovini našega domačega trgovstva. Spretno roke, katerim je bilo vedno poverjeno vodstvo trgovine, napravile so iz male neznačajne trgovine, podjetje, ki se glede obsega kosa z vsemi večjimi veletrgovinami monarhije. Solidnost in rečnost bili ste geslo, ki si ga je trdkar takoj začetkom začrtala v svoj delokrog; solidnost in rečnost bili ste ji geslo ves dolgi česa njenega trgovanja. Omenjeno geslo pridobilo je trdkarji ono priljubljenost in spoštovanje, ki ga že dolgo vrsto let uživa doma in v tujini. Pohvalno je tudi omeniti, da ima trdkar usluzbenec, ki so ji vneti sotrudniki že nad 40, 25, 20, 15 in 10 let, znak, da imajo dobrega šefa, kateremu je ležeče na tem, da si z nastavljenecem, ki ga sprejme, pridobi udanega in zvestega sotrudnika, kateremu se ni bati, da bi bil kar čez noč vržen na cesto. V tem oziru je jubilarinja lep zgled trgovinam, a žal, da se ta zgled le malo posnema.

Ij V Gradež se je odpeljalo danes zjutraj ob 1. uri 15 min. s poštnim vlakom okoli 30 dečkov in deklic, ki so jih poslali dež. odbor oziroma mestna občina ter »Dež. pomožno društvo za bolne na pljučih«. Po naklonjenosti g. postajenačelnika je dobila mladež lep prostoren voz. Z istim vlakom so se vozili v Gradež tudi otroci z Dunaja.

Ij Ponesrečil se je včeraj pri zidanju novega Ranzingerjevega skladišča na Friškovec 18 letni zidarski pomočnik »Kranjske stavbinske družbe«, Anton Ložar, doma iz Ajdovščine pri Gorici. Padel je iz odra dva metra globoko ter se na glavi močno poškodoval. Ponesrečenca so pripeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Ij Z voza je padel na Valvazorjevem trgu Jakob Trojanšek, hlapec karmelitaric na Selu, ko je peljal včeraj domov seno iz Mestnega loga. Pri padcu je dobil težke notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Ij Brez vzroka je včeraj v Jeranovi ulici na tla podrl čevljarski pomočnik Leopold Pajsar čevljarskega mojstra Jožefa Smoleta, nato ga pa tako udaril z opeko po glavi, da ga je znatno telesno poškodoval. Zadnjo besedo bode izreklo sodišče.

Ij 500 K ukradel. V Zgornjih Pirnčah je krojač Ivan Nachtigal, rojen leta 1869. v Smledniku in tja pristojen, ukradel posestniku Jožefu Petaču iz sukniča, ki je visel na zidu, 500 K in jo popihal proti Ljubljani.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

Proti samostanom.

Položaj za španske katoličane je postal zelo resen. Svobodomiselstvo, liberalci in republikanci prirejajo protikatoliške demonstracije in silijo vlado v kulturni boj proti katoličanom. Boje se, da nastanejo med katoličani in svobodomiselci krvavi spopadi. Liberalni španski ministrski predsednik Canalejas je ukazal, da razpusti vlada 250 samostanov.

Telefonska in brzajavna poročila.

KOMUNIKE »JUGOSLOVANSKEGA PARLAMENTARNEGA VSEUČILIŠKEGA KLUBA«.

Dunaj, 1. julija. Jugoslovanski parlamentarni vseučiliški klub je imel danes pod predsedstvom svojega staroste poslanca Povšeta sejo, v kateri je izrekel obžalovanje nad zadnjim odgovorom vlade in včerajšnjim govorom naučnega ministra tembolj, ker vlada noče niti resno razpravljati o upravičenih visokošolskih zahtevah Jugoslovancev v trenutku, ko hoče ugoditi vseučiliškim zahtevam Italijanov, dasi je število Jugoslovancev v deželah in kraljevinah, zastopanih v državnem zboru, trikrat toliko, kot ono Italijanov, in Jugoslovanci po geografski legi svojega ozemlja dajo državi znak vevlasti ter jo po svoji tradicionalni zvestobi tudi varujejo. Odklonilno stališče vlade je tembolj sovražno vplivalo, ker so Jugoslovanci le v jako omejenem obsegu podali svoje zahteve. Iz taktičnih vzrokov tudi niso formulirali funkcij med svojimi vseučiliškimi zahtevami in drugimi zadevami ter so samo zahtevali, naj se v postavi določi, da je Primorska tudi v bodočnosti izključena kot sedež vseučilišča, vlada pa je šla tudi preko tega za narodnostne interese Jugoslovancev vevlašnega postulat, dasi se je pogajala z drugimi strankami, katerih narodnostne razmere se niti od daleka ne dotikajo italijanskih zahtev. Jugoslovanci ne morejo pripustiti, da bi se ta z jugoslovanskimi interesi ozko spojena vprašanja

reševala preko njihovih glav, zato Jugoslovanski klub soglasno izreka svojim zastopnikom v proračunskem odseku na njihovem odločnem, požrtvovalnem nastopu svojo zahvalo in popolno odobravanje.

KRVAVI IZGREDI V LVOVU. — RUSINSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE NA VRHU. — EN DIJAK USTRELJEN, VEČ RANJENIH.

Lvov, 1. julija. Danes je prišlo tu do silovitih krvavih dijaških izgrediv. Nad 400 rusinskih dijakov je dopoldne šlo proti univerzi, kjer so sklicali kljub prepovedi pedella zborovanje. Govornik je strastno napadel vlado, ki hoče dati Lahom univerzo, noče pa rešiti rusinskega vseučiliškega vprašanja. Rusinsko vseučiliščno vprašanje je treba nanovo oživiti in rusinsko ljudstvo mora z vso odločnostjo zahtevati, da se ustanovi takoj rusinska univerza. Ko so se rusinski dijaki odpravljali iz univerze, so naleteli na močnega policijski kordon in na poljske dijake, ki so se bili na vest, da zborujejo Rusini, tudi takoj zbrali. Prišlo je do spopadov med rusinskimi in poljskimi dijaki ter policijo in ekscesi so dosegli tak višek, da se je začelo naenkrat streljati iz revolverjev. Padlo je najmanj 60 strelcev; ena krogla je zažela teologa Adama Kocka, ki se je zgrudil in kmalu na to na transportu v bolnišnico umrl. Policija je potegnila sablje. Težko ranjenih je deset oseb, in sicer štirje poljski dijaki, tri rusinski dijaki in trije slušabniki univerze. Ekscesi so tako narastli, da je prišla policiji na pomoč policija na konjih, naposled pa še vojaška asistenca. Policija in vojaštvo sta z vso energijo nastopila, dijake potisnila v vežo in nato so se začele aretacije. Državni pravdnik je takoj odredil zasiljevanje, dijake so pa eskortirali na deželno sodišče.

Dunaj, 1. julija. Ko so se Lvovski dogodki v zbornici zaznali, je nastalo veliko razburjenje, ker bodo ti krvavi dogodki brezdvomno zelo vplivali na položaj. Posebno razburjenje se je polotilo seveda rusinskih poslancev in poslanca Romančuk ter Lewicky sta se nemudoma podala k baronu Bienerthu ter sta z največjo odločnostjo zahtevala, da se morajo takoj uresničiti rusinske zahteve. Vsa zadeva bo seveda imela velike posledice tako v plenu zbornice kakor posebno v proračunskem odseku.

ZBORNICA.

Dunaj, 1. julija. Zbornica obravnava poročilo odseka zoper draginjo, ki se naj ji odpomore z razpisom javnih del in rešitvijo stanovanjskega vprašanja. Zanimanje pa za te stvari v zbornici ni veliko, ker se vsa pozornost obrača na slovensko obstrukcijo in krvave izgrede v Lvovu.

SLOVENSKA OBSTRUKCIJA.

Dunaj, 1. julija. Člani večine v budgetnem odseku so imeli danes konferenco z ministrskim predsednikom baronom Bienerthom. Baron Bienerth je članom večine naročil, naj se zoper slovensko obstrukcijo borijo dalje; v par dneh se bo itak videlo, kaj bo. — Ko so se člani večine z Bienerthom posvetovali, Lvovski dogodki niso bili še znani.

DENAR IZ MELIORACIJSKEGA FONDA ZA KRANJSKO.

Dunaj, 1. julija. Danes je vlada parlamentu predložila preliminarne melioracijskega zaklada za leto 1910. Za Kranjsko izkazuje tele nove postavke: 56.000 K za vodovodna dela v občinah Cerknica in Rakek (prvi obrok); 32.400 kron za vodovodna dela v občini Mošnje (prvi obrok); pa uravnava voda in hudournikov ob Brodu-Cabarju in kočevskem 19.000 K (prvi obrok) pa uravnava voda v želimeljski in turjaški občini 8000 K (prvi obrok); za uravnava kamniške Bistrice 25.320 K (prvi obrok), potem nadaljne rate za vodovodna dela v kranjskem okraju 82.666 K in za osuševanje harja 9. rato 165.702 kron 96 vinarjev.

SAMOUOMOR RUSKEGA TOPNIČAR-SKEGA STOTNIKA.

Peterburg, 1. julija. Veliko senzacije povzroča umor ruskega topničarskega stotnika Madvinova, ki se je zastupil. Od strani policije se trdi, da je bil Mondvinov zapleten v afero aretovanega barona Ungern-Sternberga, kateremu je izročal razne vojaške podatke za neko inozemsko državo.

IZGREDI STAVKUJOČIH ŽELEZNIČARJEV.

Hamburg, 1. julija. Stavkujoči nastavljeni železnice Hamburg-Altona so povzročili velike izgrede. V včerajšnji noči so napadli v Otensenu več sprevodnikov, ki so se vračali od dela. Enemu stavkolomnemu sprevodniku so izbili oko.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 1. julija.

Pšenica za oktober 1910	5-21
Rž za oktober 1910	6-84
Oves za oktober 1910	7-28
Koruzi za julij 1910	7-33
Koruzi za avgust 1910	5-47
Koruzi za maj 1911	5-59

Elektiv:

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Veetrovi	Nebo	Višina oblakov v m
30	9. zveč.	728.5	20.2	sr. jz.	oblačno	
1	7. zjut.	734.6	12.7	sr. jz.	"	10-0
	2. pop.	734.2	14.5	sl. svz.	oblačno	

Srednja včerajšnja temp. 20.9°, norm. 19.1°.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Zahvala.

1902

Povodom prerane smrti našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Urbana Ušeničnika

c. kr. pošinaga poduradnika in obč. svetnika

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem za njihovo nam tako obilno izkazano sočutje in častno spremstvo na zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, vlec. g. dr. Demeter Bleiweiss-Trstenškemu za njegovo skrb ob bolezni pokojnika, vlec. g. nadkomisarju G. Stedryju, g. nadoficijalu Potokarju in cenj. osobju teh. oddelka, sl. obč. svetu z vlec. g. podžupanom dr. Tavčarjem na čelu, blag. g. ravnatelju Struklju ter gg. poštnim uradnikom in uslužbencem, slav. društvu voj. certifikatistov, gg. magistratnim uradnikom in uslužbencem, darovateljem krasnih vencev ter vsem, ki so na katerikoli način izkazali zadnjo čast nepozabnemu pokojniku.

Žalujoči ostali.

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

pri župni cerkvi v Ambrusu. Dohodki znašajo okrog 600 K in pa prosto stanovanje. Služba se lahko nastopi takoj. 1903

Predstojništvo župne cerkve v Ambrusu.

Ivan Žavbi, župni upravitelj.

Prodajo se

1904

stare orglje

za manjšo župno cerkev ali kako podružnico. - Natančneje podatke daje podpisano predstojništvo.

Predstojništvo župne cerkve v Ambrusu.

Ivan Žavbi, župni upravitelj.

Zaradi prenovitve kavarne

je **naprodaj** jako ceno 1 biljard še 1 veliko zrcalo, okrogle in štirioglate kamenite mize iz belega marmorja, kavarniška blagajna, stojala za obleke, 3 lestenci za plin. - Vpraša se v kavarni Evropa v Ljubljani. 1905 6-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki kanonične vizitacije:

Missale Romanum

najnovejša izdaja s pripravi za katerokoli škofijo v sledečih oblikah.

- a) oblika male četvorke za podružnice in kapelo velikost 30×22 cm trpežna vezava z rdečo obrezo K 26—, najfinije izredno trpežno marokinsusnje z zlato obrezo K 32—.
- b) oblika četvorke za manjše župne cerkve in podružnice velikost 31½×22½ cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 42—.
- c) oblika velike četvorke velikost 34×24 cm trpežno vezan z rdečo obrezo K 40—, najfinije izredno trpežno marokinsusnje z zlato obrezo K 47—.

Prednosti tega misala

- zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna oblika, tanka in lahka knjiga.
- d) oblika male pole velikost 36×25 cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 52-80. Dobro se tudi fineje vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:

glavna tabla 24×17 cm	K 4-80
27×18 cm	5-90
30×22 cm	6-10
28×19 cm	5-40

Večje kanontable v raznih slogih in izvršitvah se dobe od 8 kron do 25 kron.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t. j. za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabel pod celuloidom: so zelo trpežne, jim ne škoduje ne sonce in ne vlaga so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv, razločen tisk, zavzamejo malo prostora in se lahko umivajo ali drugače spajajo, se rabijo brez okvirja in šip in so nalepljene na prav trdo lepenko, da se ne morejo zviti.

Preces ante et post Missam pro opportunitate sacerdotis dicendae. Accedunt hymni, litaniae, aliaeque preces etc. V obliki četvorke za zakristijo z velikim tiskom. Vezano K 3-84.

Ritus benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis ecclesiae et altarium et benedictionis signi vel campanae, vezano K 3-12.

Rituale Romanum. (Velikost 13½×9 cm) šagrin z zlato obrezo K 6—.

Rituale Romanum. (Velikost 23×14½ cm), šagrin z zlato obrezo K 12-96.

Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Ob času prvega sv. Obhajila in sv. Rešnje Telo.

Nove spominke prvega svetega obhajila pod celuloidom, je založila «Katoliška Bukvarna v Ljubljani». Krasna podoba predstavlja Jezusa s sv. hostijo in primernimi podpis. Podoba je na trdem kartonu in pod celuloidom tako prirejena da se lahko postavi ali pa obesi na steno, ne da bi se dejala v okvir ali pod šipo in ima torej iste prednosti kakor kanontable iz celuloide. Kdor hoče darovati prvo-obhajancu spominke trajne vrednosti, da ga bo imel lahko celo življenje pred očmi naj mu kupi za mal denar 80 vinarjev to sliko. Poština in ovojina za vsak posamezen izvod znaša posebej 30 vin. Pri naročilu na več izvodov se pojavijo razmeroma manjši stroški za poštnino.

Hammerle, Ecce Panis Angelorum oder das allerh. Altarsakrament und der Priester Vorträge für Priesterexerzitien K 3-36.

Lintel — Finster, das eucharistische Triduum. Ein Hilfsbuch für die Predigt über die tägliche Kommunion K 1-50.

Diesel, das größte Denkmal der göttlichen Liebe. Predigten und Betrachtungen über das hochheilige Sakrament des Altars 2 zvezka K 10-08.

Blättler, Manna in der Wüste oder das Geheimnis der heiligsten Eucharistie in Vorträgen dargestellt 2 zvezka K 4-32.

Chaignon, der Seelenfriede eine Frucht der Andacht zum allerh. Altarsakramente und der Hingabe an die göttliche Vorsehung, vez. K 4-80.

Stieglitz, Ausgeführte Katechesen II. Beicht- und Kommunion-Unterricht, vezano K 3-60.

Bernbeck, Katechetische Skizzen zunächst für die ungeteilte und zweiteilige Landschule vezano K 4-32.

Schwillinsky — Gill, Anleitung zum Erstbeicht, Erstkommunion und Firmungsunterricht K 1-50.

Nagelschmitt, Die Feier der ersten hl. Kommunion der Kinder Predigten, Anreden und Skizzen K 3-84.

Müllendorff, Pius X. als Förderer der Verehrung des allerheiligsten Sacramentes 30 v.

Protzner, Die öftere und tägliche Kommunion der Kinder namentlich in geistlichen Erziehungsanstalten und an Klösterschulen. 72 v.

Soengen, Das Liebesmahl des Herrn. Kommunion-Andachten, vezano K 1-98.

Beetz, Neues Leben. Ein bilderreiches Übungs- und Gebethüchlein für Erstkommunikanten zugleich zur wiederholten Erneuerung des geistlichen Lebens, vezan K 2-64.

Wacker, Geschichten für Neukommunikanten für die Zeit vor und nach der ersten hl. Kommunion, vezano K 2-16.

Schwarzmann, Bereitete den Weg des Herrn, Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 2-40.

Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv. Rešnjem telesu 20 vin.

Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 1-80.

Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Erzählungen für die Erstkommunikanten, vezano K 2-88.

Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1-80.

Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga, Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4-32.

Meschler, Der göttliche Heiland. Ein Lebensbild der studierenden Jugend gewidmet, vezano F 7-80.

Schmitt, Anleitung zur Erteilung des Erstkommunikanten-Unterrichtes, vezan K 4-56.

Leitgeb, Das große Liebesmahl heiliger Seelen. 31 Erwägungen und Gebete vor und nach der hl. Kommunion für Welt- und Ordensleute, vezano K 3-50.

Walter, Das Allerheiligste Sakrament, das wahre Brot der Seele, vezano K 3—.

Wiseman — Faber, die heilige Eucharistie. Das heil. Altarsakrament, oder die Werke und Wege Gottes, vezano K 2-40.

Louvisgny, das verborgene Leben mit Christo in Gott, vezano K 1-50.

Stieglitz, Reumotive für die Kinderbeicht. K 1-20, vezano K 1-80.

Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf die erste hl. Kommunion 80 v.

Za mesec junij.

Hortmanns, Herz Jesu-Predigten, K 2-40.

Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. K 1-10.

Hattler, Winke, Themen und Skizzen zu Herz-Jesu-Predigten. K 1-80.

Beck, Das hl. Herz Jesu und die Männer. 78 v.

Hattler, Die 9 Liebesdienste zu Ehren des göttl. Herzens Jesu in Betrachtungen dargelegt, vezano K 3-60.

Hattler, Der Weg zum Herzen Jesu, vez. K 2-50.

Hattler, Der Geist des Herzens Jesu, geoffenbart in den hl. Evangelien, vezano K 2-40.

Leitgeb, Das dem hell. Herzen Jesu geweihte Jahr. Betrachtungen zu Ehren des hl. Herzens Jesu für Ordenspersonen und fromme Weltleute, vezano K 3-30.

Seeböck, Kleines Herz Jesu Brevier, Tagzeiten für jeden Tag der Woche, vezano K 1—.

Hattler, Stilleben im Herzen Jesu. K 2-16.

Druge važne novosti.

Ender Anton, Skizzen für Predigten und Vorträge. Broširano K 7—.

Ta bogata zbirka znanega pisatelja je izboren pripomoček za cerkvene govornike ob raznih prilikah.

Vstaja škenderbegova. Zgodovinska povest, broširana 60 vin., vezano 80 vin.

Poveljnik turške konjenice se zaveda svojega pokolenja, se postavi na čelo krščanske armade in premaga krščansko deklico. Povest je silno zanimiva.

Deutl Hermann, Exempelbuch für Predigt. Schule und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Beispiele vorwiegend der neueren Zeit, über sämtliche Lehren des kath. Katechismus. K 4-80.

Hickmanns geographisch-statistischer Taschenatlas von Österreich-Ungarn. Vezano K 5—.

Podaja nam popolno najnovejšo statistiko naše države in precizno dovršene zemljevide v priročni žepni obliki.

Jeglič Dr. Anton Bonaventura, Mladeničem .I zvezek. Obramba vere K 1—.

Ne le mladeniči temveč vsi slovinci naj čitajo to zlato knjigo, da bodo pravilno poučeni o resničnosti naše svete vere in jo vedeli braniti in zagovarjati pred neutemeljenimi predsodki in ugovori.

Beneš-Trébizsky, Kraljica Dagmar. Zgodovinski roman. Broširan K 3-20, vezano K 4-30.

Ta povest je za probujo narodne zavesti izredne važnosti, popisuje nam pokristjanjene polabskih Slovanov, onega naroda, ki se je najdelj in najbolj vstrajno bojeval zoper nemško nasilje, katero je z mečem v roki vsiljevalo križ in najblajše verske svetinje izrabljalo v svojo korist.

Verne Jules, Pet tednov v zrakoplovu. Trije Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Ferguson. Vezano v platno K 3-80.

Jules Vernove spise predstaviti v slovenščino je srečna misel; naše ljudstvo bo sledilo genialnemu pisatelju širom sveta z napeto pozornostjo in se bo pri tem izredno izobrazilo, ker ravno spisi tega pisatelja so svetovno znani kot najboljše med priporočljivimi spisi, ki družijo zabavo s poučnim in vzgojnim namenom.

Use te knjige se dobe tudi v „Knjižarni Ilirija“ prej Karol Florijan v Kranju

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

1868

Dr. Derganc

odpotuje 1. julija 1910

za 4 tedne.

Zlato svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj lepa soba-still. svet. stro

Seydlin & Co. Izdelovalci

Ljubljana, Spital-Stritar. ul. 1

1863 Išcem dva 5—1

izvežbana delavca

za izdelovanje zidne opeke s poma-gači. Plača po dogovoru pri g. G. Šmidu v Komendi.

Razprodaja.

Proda se po ugodni ceni iz zapuščine zamrlega gospoda Josipa Hronika stavbenika na Bledu: 1 par težkih konj po 7 let starih, konjska oprava, kočija, vozovi, sani, slobeni material, orodje, opekarna, barake i. t. d. Pojasnila dajeta: J. Pretnar in D. Repe, trgovca na Bledu. 1885 3—1

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Dobro izvežban restavrater

se išče za dobro idočo restavrator v zelo prometnem mestu. Pogoji zelo ugodni, na zahtevanje se uredijo tudi spalne sobe. Zraven zelo lep velik senčnat vrt, kegljišče in veselična dvorana. Dotičnik mora znati slovensko. Prevzeti je restavrator s 1. avgustom. Natančna pojasnila daje Ivan Bajželj v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej), ustmeno ali pismeno. 1837 6-1

Lepa vila

se prodaja iz proste roke, o. stojič, z dveh stanovanj, z najmodernejšim konforom urejena, s krasnim vrtom in na lepem prostoru blizu sv. Petra cerkve v Ljubljani. Kje pove upravnišvo tega lista. 1892 1

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno dalmatinsko vino „Kuč“ najboljšo sredstvo

4 steklenice (5 kg) franko K 4— BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Najboljše štedilno voščilo za pode

Brezbarono, rumeno in ružavo za parkete ali polikane fla priporoča v škatljah po en, pol in četrti kg ali prosto

ADOLF HAUPTMANN

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stek. kleja

1443 46

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

1672 30—1

ženske **LASE** odstrižene in zme-sane kupujem po najvišji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode Sv. Petra c. 32 Levčeva hiša.

Izdelujem vsa lasna dela.

Neveste, ženini, gospodinje in gospodarji!

Anton Šarc

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8

hoče svojo zalogo radi preselitve svoje trgovino zmanjšati in prodaja perilo, platno, vezenje, sploh vse v to stroko spadajoče predmete

po izdatno znižanih cenah.

Lično in solidno, doma izdelano perilo je iz najtrpežnejšega blaga in si ga lahko vsak ogleda, ne da bi bil prisiljen kaj kupiti.

K obilnemu posetu vabi vljudno 1571

A. Šarc, So. Petra cesta šte. 8.

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Politeriska steklenica 2 K.